

ΚΟΡΩΝΙΑ ΝΑΞΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ, ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ – ΑΝΤΑΙΟΥ 47, 11146 ΓΑΛΑΤΣΙ, ΤΗΛ. 210-2913369, FAX 210-2917400

ΕΤΟΣ ΣΤ' – ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 47

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ Νο 2

Και έσονται οι δύο (δήμοι) εις σάρκα μίαν

Φαίνεται ότι η αλλαγή στη διοικητική μεταρρύθμιση παίρνει σάρκα και οστά με την εφαρμογή του νέου Καποδίστρια Νο 2, σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ραγκούση. Είναι ένας θεσμός πανάρχαιος, που αν προχωρήσουμε στην ιστορική ανάλυσή του, θα φθάσουμε στον 8ο π.Χ. αιώνα, τότε δηλαδή που γίνονταν μεγάλες συνενώσεις κοινοτήτων και κωμών (κωμωπόλεων) για τη δημιουργία των πόλεων-κρατών και με τη σημερινή παράλληλη έννοια των μεγάλων δήμων.

Η υλοποίηση της προτάσεως αυτής σημαίνει αυτόματα ότι οι δύο δήμοι του νησιού μας, Νάξου και Δρυμαλίας, θα συνενωθούν σε ένα δήμο (εις σάρκα μίαν).

Έτσι, συζητείται, οι 1.034 δήμοι της χώρας να μειωθούν στους 350, οι Νομαρχίες σε 52

και οι περιφέρειες σε 5-7.

Γίνεται επίσης λόγος για Νομαρχία σε νέα μορφή, αιρετό Περιφερειάρχη και αιρετό Περιφερειακό Συμβούλιο και τέλος κατάργηση των Επαρχείων.

Σύμφωνα λοιπόν με τις δηλώσεις του Υπουργού, ξεκινούν άμεσα οι συζητήσεις με όλους τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να συσταθεί επιτροπή παρακολούθησης με τη συμμετοχή του κράτους και των φορέων αυτοδιοίκησης, ώστε να προσδιορισθούν θεσμικές λειτουργικές και οικονομικές προϋποθέσεις, ώστε η εφαρμογή των αλλαγών να γίνει προς όφελος του πολίτη.

Τέλος, ανακοίνωσε ότι καταργείται το εκλογικό σύστημα με την προϋπόθεση του 42% και αποκτούν δικαίωμα του εκλέγειν και

εκλέγεσθαι οι δεύτερης γενιάς μετανάστες και αυτοί που έχουν συμπληρώσει πενταετή παραμονή στη χώρα.

Στο μεταξύ, οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βρίσκονται σε στάση αναμονής προκειμένου να προσδιορίσουν τη θέση τους. Κατ' αρχήν υπάρχει ένα ευνοϊκό κλίμα, αλλά δεν είναι λίγοι εκείνοι που ανησυχούν για τις επικείμενες αλλαγές και κυρίως για το οικονομικό. Κορυφαίο στέλεχος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις δηλώσεις του για το θέμα ανέφερε ότι αν ο νομοθέτης θέλει πραγματική Αυτοδιοίκηση θα αποκεντρώσει όχι μόνο τις αρμοδιότητες αλλά και τους πόρους.

Απαντώντας ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ και Δήμαρχος Αθηναίων κ. Κακλαμάνης με αφορμή όσα είπε ο Υπουργός κ. Ραγκούσης στη Βουλή έκανε, εκτός των άλλων, την ακόλου-

θη δήλωση σχετικά με τους μετανάστες. Οφείλει άμεσα να διευκρινίσει ο κ. Υπουργός τι ακριβώς εννοεί ότι οι αλλοδαποί, μετά από πέντε χρόνια παραμονής στη χώρα, αποκτούν δικαίωμα «εκλέγειν και εκλέγεσθαι», ποιους ακριβώς περιλαμβάνει η εξαγγελία, με ποιες προϋποθέσεις, με ποιες συνθήκες εισόδου στη χώρα.

Επίσης πρέπει να δούμε, τι επιπτώσεις θα έχουν οι ορεινές περιοχές, όπως είναι το χωριό μας, σε μια τέτοια διοικητική αλλαγή. Θα έχουμε, επιτέλους, **ίση μεταχείριση**; Θα νοιαστεί, επιτέλους, κάποιος για τους ξεχασμένους μια ζωή Κωμιακούς ή θα συνεχιστεί η απομόνωση, η αδιαφορία με την οποία ταύτισαν το χωριό μας, οι «**εκλεκτοί**» του λαού ολόκληρης δεκαετίας;

Νίκος Μιχ. Χωριανόπουλος

Η φθινοπωρινή τραγωδία που συγκλόνισε το νησί μας

Ας μην αναζητούμε τους φταίχτες στους άλλους, εμείς είμαστε οι άλλοι!

Επικίνδυνοι χώροι άθλησης, παγίδες στις παιδικές χαρές, λεωφορεία χωρίς δελτίο καταλληλότητας, προβληματικά προαύλια σχολείων ήρθαν στα πρωτοσέλιδα και γέμισαν τις σελίδες του τοπικού Τύπου. Τα ερτζιανά κύματα φούσκωσαν τρικυμισμένα και βούηξαν τα ραδιόφωνα. Λέξεις όπως ακαταλληλότητα, επικινδυνότητα, υποκρισία, ευθύνη και ανευθυνότητα, κλίθηκαν σε όλες τις πτώσεις.

Κι όλα αυτά στον απόηχο της βοής του αίματος του αδικοχαμένου **Παναγιωτάκη**, που φωνάζει: Προστατέψτε τα παιδιά σας! Γίνετε υπεύθυνοι όλοι μαζί – κράτος, δήμοι, φορείς – και ένας-ένας ξεχωριστά οι πολίτες. «**Ο καθένας έφ' ώ έτάχθη**».

Η τραγωδία του μικρού μαθητή ήρθε δραματικά να μας θυμίσει ότι δεν δικαιούμαστε πια να είμαστε θεατές. Πρέπει να γίνουμε πρωταγωνιστές, συμπτωγωνιστές στα γεγονότα και τις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο. Είμαστε όλοι, έτσι κι αλλιώς, συνυπεύθυνοι και για τα καλά και τα κακά που γίνονται. Και οι υπεύθυνοι, οι άρχοντες, οι εκπρόσωποί μας, είναι ακριβώς αυτοί που μας ταιριάζουν, αφού εμείς τους εκλέγουμε. Γιατί, όπως προσφυώς γράφει, λογοπαίζοντας, στον ιστότοπο Α-ΝΑΞΙΟΣ ο διαχειριστής του, «και οι άλλοι είμαστε εμείς». Κι αυτό το προσυπογράφω. **Π.Ε.Α.**

Η ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΝΑΞΟ

Τιμή και δόξα στα θύματα της χιτλερικής κατοχής

Η πατρίδα μας γιόρτασε την 65η επέτειο της απελευθέρωσης από τη γερμανική κατοχή. Η Νάξος στις 5 Μαΐου το 1941 υποτάχθηκε στους Ιταλούς και λίγο αργότερα, μετά την συνθηκολόγηση των Ιταλών, υποτάχθηκε στις δυνάμεις του Χίτλερ.

Πάρα πολλά τα θύματα του πολέμου, κυρίως στην ορεινή Νάξο, από την πείνα και τους βομβαρδισμούς. Στον κατάλογο των νεκρών που είχε η Νάξος, περιλαμβάνονται και επτά παλικάρια ήρωες από το χωριό μας την Κωμιακή: 1) **Θεόδωρος Ιω. Χωριανόπουλος**, ετών 25, αρχηγός της ομάδας, 2) **Ευστάθιος Γ. Στάης**, ετών 18, 3) **Κων/νος Δ. Αγγε-**

λής, ετών 20, 4) **Γεώργιος Ευστ. Χωριανόπουλος**, ετών 17, 5) **Ευάγγελος Εμ. Κορρές**, ετών 22, 6) **Μιχαήλ Μ. Παντελιάς**, τών 19, 7) **Στέφανος Ν. Βιντζηλαίος**, ετών 22. Οι επτά αυτοί νέοι, μαζί με τον βαρκάρη από τον Λουσά **Νικόλαο Δ. Μυλωνά**, ετών 45, έχασαν τη ζωή τους από τα πυρά πυροβόλων γερμανικής τορπιλακάτου, που τους εντόπισε μεταξύ Νάξου και Δονούσας.

Σκοπός τους ήταν να περάσουν στη Μέση Ανατολή προκειμένου να καταταγούν στον Ελληνικό Στρατό και να πολεμήσουν τον κατακτητή.

Το έγκλημα έγινε στις 19 Σεπτεμβρίου 1943. **Ν.Χ.**

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας

Στις 11 Σεπτεμβρίου, ημέρα Κυριακή και ώρα 12 μ. πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Συλλόγου μας, Ανταίου 47, στο Γαλάτσι, η ετήσια Γενική Συνέλευση για το χρονικό διάστημα από 30/10/2008-30/10/2009. Αφού υπήρχε απαρτία, το λόγο έλαβε ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Νίκος Χωριανόπουλος και, αναφερόμενος στον διοικητικό απολογισμό, είπε:

Αγαπητοί συγχωριανοί, καλημέρα.

Σας καλωσορίζουμε στην ετήσια Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου μας και σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας, που μας δίνει την ευκαιρία να βρεθούμε και να τα πούμε από κοντά.

Ξεκινώντας τον διοικητικό απολογισμό θα έλεγα ότι φέτος, λόγω διαφόρων δυσμενών συγκυριών δεν μας επιτράπη να δραστηριοποιηθούμε έτσι όπως θα θέλαμε και αναγκαστικά περιοριστήκαμε πάρα πολύ σε σχέση με αυτά που μπορούσαμε και που άλλες χρονιές πραγματοποιούσαμε.

Ξεκινώντας όπως κάθε χρόνο από τις γιορτές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς στεί-

λαμε στα παιδιά του σχολείου μας χρήσιμα βιβλία και δώρα, ανάλογα με την ηλικία και την τάξη που πηγαίνουν.

Είχαμε προγραμματίσει την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και τη βράβευση των παιδιών που είχαν εισαχθεί και αποφοιτήσει από α ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Είχαμε κλείσει στο κέντρο «ΦΑΡΟΣ» τον ετήσιο χορό του Συλλόγου, αλλά τα απροσδόκητα δυσμενή γεγονότα μας υποχρέωσαν – όπως οφείλαμε εξ άλλου να κάνουμε – να αναστείλουμε κάθε δραστηριότητα του Συλλόγου.

Για το καλοκαίρι είχαμε προγραμματίσει χορό στο χωριό για τις 8 Αυγούστου, αλλά ένα φάς που πήραμε από τους τοπικούς φορείς του χωριού για εκδηλώσεις την ίδια ημερομηνία, μας ανέβαλε και αυτήν την δραστηριότητα.

Στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου κατορθώσαμε να κάνουμε τη γιορτή της Θεοσκέπαστης στην Παναγίτσα με τα γνωστά κέρασματα και παραδοσιακό γλέντι στην αυλή της εκκλησίας.

Λειτουργήσε καθ' όλο το χρόνο το μικρό χορευτικό μας, με την καθοδήγηση της δασκάλας τους Μαργαρίτας Στάμου, την οποία θερμώς ευχαριστούμε.

Επιδιορθώσαμε και επαναλειτούργησε ο ραδιοφωνικός σταθμός του χωριού ύστερα από πολλές και δύσκολες προσπάθειες.

Κατορθώσαμε, παρ' όλες τις οικονομικές δυσκολίες, να εκδίδουμε την εφημερίδα μας, την ΚΟΡΩΝΙΑ, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι και δαπανηρή είναι και και έσοδα δεν είχαμε από πουθενά, αφού και οι δύο εκδηλώσεις που κάναμε (η αποστολή των δώρων στα παιδιά και η εκδήλωση της Θεοσκέπαστης) είχαν μόνο έξοδα.

Για τα θέματα του χωριού: Όσον αφορά το δρόμο Κωμιακή-Μυρίση-Κάμπρος, βρισκόμαστε σε καλό δρόμο, αφού οι πρώτες ουσιαστικές μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί.

Για τον βιολογικό του Απόλλωνα, επιτέλους, κάτι φαίνεται ότι άρχισε να λειτουργεί,

Συνέχεια στη σελίδα 5

Ανακοινώσεις

- Την **Κυριακή 20 Δεκεμβρίου 2009 και ώρα 11 π.μ.** διοργανώνεται στην αίθουσα του Σύλλογου χριστουγεννιάτικη γιορτή για τα παιδιά.
- Το **Σάββατο 2 Ιανουαρίου 2010** έχει προγραμματιστεί παραδοσιακό νησιώτικο γλέντι στην αίθουσα του Συλλόγου.
- Στις **16 Ιανουαρίου 2010** θα πραγματοποιηθεί η ετήσια εκδήλωση κοπής της Πρωτοχρονιάτικης Πίτας στην αίθουσα του Συλλόγου.
- Στις **13 Φεβρουαρίου 2010** θα πραγματοποιηθεί ο ετήσιος χορός του συλλόγου στο κέντρο «Μπουγάζι», με τον Χρήστο Τσελέντη και τον Μανώλη Μπαρμπεράκη.

απολιτισμοσ & ιστορiα & βιογραφiα

Πώς βίωσαν οι Κωμιακίτες την Ιταλογερμανική κατοχή

Γράφει η **Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ**

Το φθινόπωρο προχωρεί προς το τέλος του, μαζί με όλα όσα αυτό συνεπάγεται. Συγκομιδή καρπών από τους αγρότες, εποχικές σπορές, ρακιτζά και πολλές ακόμα σχετικές ασχολίες.

Οι νοικοκυρές στρώνουν χαλιά, κρεμούν τις κατάλληλες για την εποχή κουρτίνες και γενικώς ετοιμάζουν τα σπίτια τους για το χειμώνα, που προμηνύεται ιδιαίτερα δύσκολος λόγω σοβαρής οικονομικής δυσπραγίας. Ακολουθεί ο εφοδιασμός των νοικοκυριών με πετρέλαιο και ξύλα για θέρμανση, που είναι μια δαπάνη δυσβάστακτη, για πολύ κόσμο. Έπονται, βεβαίως, και άλλα δυσάρεστα και ενοχλητικά, όπως αστάθεια και αβεβαιότητα στην πολιτική, και κοινωνική καθημερινότητα, που έχει φτάσει πια στο απροχώρητο. Μέρα και νύχτα, τα μέσα ενημέρωσης, έντυπης και ηλεκτρονικής, μας απειλούν με μύρια όσα δεινά μας περιμένουν.

Πέρα απ' όλα αυτά όμως, ο χρόνος κυλά με τους ίδιους πάντα ρυθμούς και η μια εποχή διαδέχεται την άλλη και κάθε μια έχει τις γιορτές και τις επετείους της. Από τις πιο σημαντικές είναι η εθνική γιορτή της 28ης Οκτωβρίου, που γιορτάστηκε και φέτος με μεγάλη επισημότητα. Μ' αυτή την ευκαιρία, θέλω να περιγράψω ορισμένες αναμνήσεις, να μεταφέρω κάποιες εικόνες που έχω από εκείνη την εποχή για τον τρόπο που βίωσαν οι συγχωριανοί μου εκείνα τα τρομερά χρόνια της απόλυτης ανέχειας, της γύμνιας, της πείνας και του φόβου, αφού πια τον τόπο μας τον είχε πατήσει η βαριά μπότα του κατακτητή.

Όταν γύρισαν από το μέτωπο οι πατεράδες μας και όσοι πολέμησαν σ' αυτόν τον άνισο πόλεμο, με τους δύο ισχυρούς μας εχθρούς, Ιταλούς και Γερμανούς, ότι υπήρχε στα κελάρια έφτανε στο τέλος του. Πάει το λάδι, το σιτάρι, τα όσπρια και ό,τι άλλο

φαγώσιμο υπήρχε. Και όσο περνούσε ο καιρός, τα πράγματα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο. Οι άνθρωποι όμως στην ανάγκη γίνονται επινοητικοί. Έτσι και τότε, βρήκαν κάποιους τρόπους: Όσο καιρό είχαν ακόμη αλεύρι, το ανακάτευαν με νερό, έφτιαχναν χυλό και τον τηγάνιζαν, ανακατευνότας τον μέχρι να ψηθεί. Αυτό το έδεσμα λεγόταν κατσόγρια ή κατσόνα. Η άλλη παραλλαγή του χυλού ήταν η μονούριστη (μονογύριστη), ένα είδος τηγανητής πίτας που έπρεπε να γυριστεί για να ψηθεί και από την άλλη πλευρά χωρίς να κοπεί. Υπήρχε και τρίτος τρόπος. Οι γυναίκες έφτιαχναν ζύμη, την έτριβαν με τις παλάμες και έβγαине το τριφτό, περίπου σαν χοντρό κριθαράκι. Αυτό το έβραζαν στο σοκάκι ως σούπα. Γρήγορα όμως τέλειωσε το αλεύρι. Ψωμί δεν υπήρχε.

Η πείνα θέριζε και πολλοί άνθρωποι πέθαιναν. Πιο δύσκολα ήταν για τις οικογένειες που είχαν μικρά παιδιά. Πουλούσαν ό,τι είχαν και δεν είχαν για να πάρουν μια οκά φασόλια, δυο οκάδες κριθάρι ή λίγο αλεύρι, να τα ζήσουν μια μέρα παραπάνω, να τα γλυτώσουν. Υπήρχαν χωριανοί μας, που έδωσαν ολόκληρο κτήμα, για να πάρουν μια κατσόκα, για να εξασφαλίσουν γάλα για τα παιδιά τους. Αυτοί που επωφελήθηκαν ήταν οι πανταχού παρόντες μαυραγορίτες, που έκαναν περιουσίες με τη δυστυχία των ανθρώπων, πουλώντας τους μέχρι και φασόλοτσοφλα.

Μια κάποια βοήθεια στην τραγική κατάσταση ήταν οι σταφίδες, τα ξερά σύκα και τα απιδόκοπα για το χειμώνα, αν υπήρχαν. Την άνοιξη κάτι γινόταν με τα φρέσκα κουκιά, που τα μαγείρευαν με γάλα, εφόσον λάδι δεν υπήρχε. Γάλα έβραζαν επίσης και στα χόρτα. Οι γυναίκες έκαναν καθημερινό αγώνα δρόμου στα βουνά και στα λαγκάδια να βγάσουν χόρτα και να μαζέψουν κουρκουλίες για να τα βράζουν. Οι κουρκουλίες ήταν κέλεθρα από καμένους θάμνους, γεμάτες

ασβολιά (μουτζούρα). Όσοι άντεχαν τη χειμωνιάτικη πείνα, συνέρχονταν το καλοκαίρι με τα σταφύλια.

Τώρα πρέπει να αναφερθώ και στο ντύσιμο, που ήταν και αυτό μεγάλο πρόβλημα. Ύφασμα για ρούχα δεν είχαν και όσο για παπούτσια ούτε λόγος. Οι γυναίκες έπλεκαν τα φουστάνια τους και τα ρούχα των παιδιών τους μόνες τους με μαλλί από τα πρόβατα. Και για παπούτσια, πάλι μόνες φρόντιζαν. Έπλεκαν με το βελονάκι τα επάνω μέρη, τα πήγαιναν στον τσαγκάρη, εκείνος τους έβαζε ξύλινες σόλες κι έτσι αποκτούσαν τσόκαρα. Οι άντρες είχαν τις στρατιωτικές χλαίνες για ζεστασιά, όσοι είχαν πάει βέβαια στον πόλεμο.

Αυτή ήταν πάνω-κάτω η ζωή των γυναικών και των συγχωριανών μας, όπως και όλων των Ελλήνων τα τέσσερα μαύρα χρόνια της κατοχής. Δεν έχασαν όμως το θάρρος τους και αντιμετώπισαν, όσο κι αν φαίνεται παράξενο, με τραγούδι και χορό, την κατάσταση τους. Τραγουδούσαν και σπείρισαν τα πάντα. Την πείνα, τα φαγιά, τα ρούχα τους, ακόμα και το θάνατο. Όλη την τραγική ζωή τους την έκαναν τραγούδια. Κοτσάκια. Θα αναφέρω μερικά κατοχικά από το πλούσιο αρχείο της κυρίας **Ζωίτσας Βασ. Φατούρου**, που είχε την καλοσύνη να μου παραχωρήσει:

*Βαρέθηκα τσι δυο δουλειές
τα χόρτα και τσι κουρκουλίες.*

*Εβαρέθηκα να πλύνω
τα σκουτέλια των κατσίνω.*

*Ε και νάχαμε ένα κόλο
κύθι να το φάμενολο.*

*Βάστα γάδαρέ μου βάστα
κι η κατάσταση να άστα.*

*Κι άμα ρθου ντά καλύτερα
θα σε ταΐζω πίτερα.*

*Και γυρίζει το γαδούρι
και με κοιτάζε στη μούρη.*

*Η κατάσταση με κάνει
να φορώ πλεχτό φουστάνι.*

*Το πλεχτό σου το φουστάνι
σα πριγκίπισσα σε κάνει.*

*Όσπου νάρθουν οι Εγγλέζοι
η κοιλιά βιολί θα παίζει.*

*Κι άμα έρθουνε κι οι Ρώσοι
η κοιλιά μας θα γεμώσει.*

*Οι Εγγλέζοι οι γαντάροι
ήρθανε στο Μαυρομάρι.*

*Φέρνουν όπλα και κανόνια
και καινούρια παντελόνια.*

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οικόπεδο στον Απόλλωνα,
περιοχή Ασμιρόλημος
675 m², άρτιο
και οικοδομήσιμο.
Τηλ. 6936-910416

Αγαπητέ Ιάνη
ειά σου,

Είμαστε γκαλά, το ίδιο επιθυμώ και εγώ. Ήλαβα το γράμμα σου, που το περιμέναμε πώς και πώς για να μάθομενε τα νέα σου, μιας και δε νεμπορέσαμε να κατηφορίσαμε το

καλοκαίρι. Μας ήτυχενε βλέπεις μια ναναποδιά με τη γκερά, που ενέβηκε σε μια γκαρέγλα να ξεκρεμάσει τσοι κουρτίνες κι εγκρεμνοβολίστηνε κι σπάσενε τα παΐδια τζη.

Πάντως φχαριστηθήκαμε που είστε καλά από υγεία τουλάχιστο ιατί αφού τα υπόλοιπα, όπως μου γράφετε, τα πράματα κάτ' από του πάνε απ' το κακό στο χειρότερο.

Μου 'λεες να το Κέντρο Υγείας πως τσ' ηγήρες τηλεφώνω να να πάρεις αριθμό να το ιατρό και σ' ούπανε να ξαναπάρεις σε καένα μισάωρο ιατί ήτανε χωρίς ακόμη, λες και κόβγαντο κύλισμα κι ήτανε κουρασμένοι.

Μα δε ντο ξέρεις βρε Ιάνη πως άμα βουλευτεί καέννας και δέσει το γάδαρο ντου, δε νοιάζεται ια τίοτα, παρά μόνον ια τη γκαρέγλα ντου και τη ν' αφεδιά ντου. Εμάς δε μας σε φαίνοντενε παράξενα, ιατί κάθε μέρα τα ζούμενε επά πάνω στην Αθήνα, αλλά επά τουλάχιστο μπορεί να τσοι δικαιολογίσει και καέννας, με τόσο κόσμο, δε θα προλαβαίνουνε να τσοι εξυπερετούνε και όλοι. Ετού όμως ιατί:

Εκούσαμενε ότι φιάξανε και το Νοσοκομείο, εβλέπαμενε τα εγκαίνα που του κάμανε και σσοι τηλεοράσεις. Πραγματικά βρε Ιάνη εχαιρούμαστενε που δε θαναγκάζεστε ν' ανεβοκατεβαίνετε με το παραμικρό στην Αθήνα. Αλλά, όπως δείχνου ντα πράγματα, μόνου το όνομα τού αλλάξανε και από Κέντρο Υγείας το λένε τώρα Νοσοκομείο!

Θαρρώ βρε Ιάνη πως φταίτε και σεις που έχετε επαναπαυτεί από του κάτω και δε ντονε μιλείτε. Είπρεπε να μαζευτείτε όλοι να τονε τρίζετε τα ντόδια, μπας και ντρόσει λίγο τ' αφτί ντονε, ιατί, όπως λένε κιόλας, άμα δε κλάψει το παιδί η μάνα δε ντου δώνει να φάει.

Τέλος πάντο, κανονίσετε δα τώρα που κοντέβγουνε και οι δημοτικές εκλογές να τα κάμετε σα τζοι προηγούμενες, που σκορπίσετε τσοι ψήφοι από πα κι από κει κι απόμεινε το χωριό απ' όξω. Εώ σου λέω πως ένας θα πρέπει

να βάλει υποψήφιος, που θα τ' αρέσει και θάχει όροξη και να τονε ψηφίσουνε όλοι στο χωριό, μπας κι έβγει ια νάχομενε κι εμείς ένα λόγο κι ένα ατού ια το ντόπο μας.

Θυμούμαι εκείνα τα χρόνια που το χω-

ριό ήτανε εμάτο αθρώπο κι από που ήθελα να περάσεις ίπιανες τη γκουβέντα με τον ένα και με τον άλλο κι εφαιώνουσουνε να πας στο σπίτι, άσε πάλι που σε μια ανάγκη εβοηθούσανε όλοι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, παρόλη τη φτώχεια και δυστυχία της εποχής εκείνης. Και όμως, παρόλα αυτά είχαμε και τον ιατρό μας, που πάντα ίτρεχενε ια μια ανάγκη, χωρίς ραντεβού, χωρίς φακελάκι, χωρίς τίοτας. Είχαμε τον αστυνόμο, τον ταχυδρόμο, που ό,τι εχρειάζουτανε καέννας τόχενε επιτόπου, χωρίς ταλαιπωρία και δρομολόγια.

Πραγματικά στεναχωριέμαι βρε Ιάνη ιατί αλλιώς εξέραμε το χωριό και τώρα ετσά που τόχουνε καταντήσει οι αρμόδιοι, δε θαπομείνει άθρωπος ετού.

Εμείς από πα στην Αθήνα, όπως σουχξ ξαναλεειμένα, δε νέχει αλλάξει τίοτα, παενόμενε μόνον απού το ένα σπίτι στο άλλο κι εφτό με το ζόρι, ιατί φοβούμαστενε μεφτά μου ακούει καέννας νάβγει όξω από τη μπόρτα. Τώρα και με γρήτη τω χούρω δε ηξέρομενε ιντά να πούμενε, λένε ότι πρέπει να σε μοιλιάσουνε μπας και τη σκαπουλάρι καέννας και δε κολλήσει. Από την άλλη πάλι λένε ότι είναι επικίνδυνο, ιατί έχει λέει παρενέργειες, τώρα πια θα δούμενε.

Δε σούπα και το άλλο, που η κερρά θαρρώ πως εξεμωράθηνε και δε τηφτάνει η ερημιά τζη που γκρεμνοβολίστηνε, μόνου συνέχεται μαρωτά ίντα θα ψηφίσουμενε βρε Έργη και δώστοπο πάλι τα ίδια. Βρε άσεμε ήσυχο τση λέω, μα όποιοι και να ψηφίσουμενε δεν αλλάζει τίοτας. Εξάλλου δα τόσα χρόνια ταβλέπομενε, μόνου λόγια, ταξίματα και ψευφχίες και στο τέλος το μόνο που κάνουνε είναι μια ντρίπα στο νερό.

Λοιπόν Ιάνη, να σ' αφήκω ιατί μ' έπιασενε η κεφαλή μου μ' όλα αυτά που σου γράφω. Δώκε χαρετίσματα κάτ' από του σε όλοι και να θυμάσαι να μου στείλεις ένα μεπετόνι πρωτοράκι τώρα που θα ρακιντζίσετε μεθαύριο, να τρίβω τη γκερά μπας και συνέρθει.

Ειά σου κι απαντέχω γράμμα σου...

ΚΟΡΩΝΙΔΑ ΝΑΞΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ιδρυτής-Ιδιοκτήτης: **Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου**
Ανταίου 47, 11146 Γαλάτσι, τηλ. 210-2913369, fax 210-2917400

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.koronida-naxos.gr

e-mail: anefama@otenet.gr

Εκδότης: **Νίκος Μιχ. Χωριανόπουλος**

Συντάσσεται από Επιτροπή

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν το συντάκτη

Ο Σύλλογος, με τον ορισμό των ως άνω υπευθύνων, εγγυάται την εξασφάλιση του δικαιώματος έκφρασης γνώμης σύμφωνα με τους νόμους και τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Ο Σύλλογος εκφράζεται μόνο με την υπογραφή των καταστατικών του οργάνων.

Ετήσια συνδρομή 15 €

Φωτοστοιχειοθεσία-Εκτύπωση: **Ελένη Ευθ. Κυριάκου**
Ερεσού 47-51, 10681 Αθήνα, τηλ. 210-3821173, Fax 210-3821030
e-mail: efkyriakos@netone.gr

ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ SPECIAL

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΑΠΗΤΩΝ

ΚΑΘΑΡΙΖΟΥΜΕ ΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΤΑ ΧΑΛΙΑ -
ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΧΑΛΙΑ - ΜΟΚΕΤΕΣ - ΦΛΟΚΑΤΕΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΠΛΗΞΗ

ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΦΥΛΑΞΗ

ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΑ 15-17 - Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ

Τηλ. 210-2014441, Οικίας 210-2521880

Κιν. 6972-606624, 6944-449590

Επιμέλεια: **Νίκος Μπόμπος**
Γεωπόνος

Ιστορία του κρασιού

Γιορτές ημέρες έρχονται και ανάμεσα στα καταναλωτικά αγαθά το κρασί κατέχει εξέχουσα θέση. Ας πάρουμε λοιπόν μια γεύση από την ιστορία του.

Οι Ρωμαίοι γνώρισαν το κρασί από τους Έλληνες αποίκους και τους γηγενείς Ετρούσκους (οι οποίοι το είχαν διδαχθεί έναν-δύο αιώνες νωρίτερα από τους Φοίνικες ή τους Έλληνες). Η ανάλυση του αρχέγονου πυρήνα της ρωμαϊκής μυθολογίας φανερώνει ότι οι Ρωμαίοι δεν είχαν επαφή με τη διονυσιακή λατρεία και το κρασί πριν τον 8ο π. Χ. αιώνα. Αγάπησαν ωστόσο το κρασί και επιδόθηκαν στην αμπελοκαλλιέργεια. Ξακουστά κρασιά τους ήταν ο Φαλέρνιος του Μόντε Κασσίνο και τα κρασιά των νοτιών Άλπεων. Οι Ρωμαίοι προσπάθησαν να εγκαταστήσουν αμπελοκαλλιέργειες στις κατακτήσεις τους (ακόμη και στη Βρετανία!), εισήγαγαν όμως – οι ευπορότεροι εξ αυτών – και ελληνικά κρασιά (όπως άλλωστε σχεδόν κάθε τι το ελληνικό). Τελικά διέπρεψαν στην παραγωγή (βελτίωσαν τις τεχνικές καλλιέργειας και οινοποίησης) και – ιδίως – στο εμπόριο, εκτοπίζοντας σταδιακά από την

Αμπέλι στ' Αμπράμ.

αγορά την παρακάμζουσα Ελλάδα και κυριαρχώντας στην αγορά μέχρι και το τέλος της αρχαιότητας.

Στους χρόνους μετά την κατάρρευση της Ρώμης, με τις μεταναστεύσεις των λαών και τις καθόδους διαφόρων νομαδικών φύλων στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο, η αμπελοαγωγή βρέθηκε

σε μια περίοδο οπισθοδρόμησης. Ειδικά στη Δύση, με την αποδιάρθρωση του εμπορίου και της γεωργίας, μειώθηκαν τόσο οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, όσο και η ποιότητα των κρασιών. Σε κάποιες περιοχές η αμπελοαγωγή εγκαταλείφθηκε για αγώνες. Οι κληρικοί και μοναχοί, που χρειαζόνταν το κρασί (και) για λειτουργικούς σκοπούς, ήταν σε πολλές περιπτώσεις αυτοί που συνετέλεσαν στη διατήρηση της οινοποιητικής παράδοσης των τέως Ρωμαϊκών κτήσεων, όπως η Γαλλία, η Ισπανία και η περιοχή του Ρήνου στη Γερμανία. Ακόμη και σήμερα μερικοί ξακουστοί γαλλικοί αμπελώνες ανήκουν σε μοναστήρια. Από τα χρόνια του Καρλομάγνου, κατά το ξεκίνημα του «κυρίως Μεσαίωνα» (δηλαδή της φεουδαρχικής εποχής), η τέχνη του κρασιού άρχισε σιγά-σιγά να παίρνει ξανά τα πάνω της. Ο ίδιος ο Καρλομάγνος όρισε την αμπελοφύτευση περιοχών της Γερμανίας και της Ελβετίας.

Στο Βυζάντιο, παρά τις όποιες ιστορικές αναταραχές και παρ' ότι η εγκατάλειψη ή απαγόρευση της διονυσιακής λατρείας ήταν ένα όχι ασήμαντο πλήγμα, τα πράγματα δεν ήταν τόσο τραγικά. Και εδώ οι μοναχοί διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο, συν τοις άλλοις και για το λόγο ότι όλο και μεγαλύτερες καλλιεγόμενες εκτάσεις περιέρχονταν στη μοναστηριακή και εκκλησιαστική περιουσία. Οι μοναχοί είχαν έτσι την άνεση να κατασκευάζουν μεγάλα, σύγχρονα για την εποχή οινοποιεία, να βελτιώνουν τις τεχνικές παραγωγής και την ποιότητα του κρασιού. Μεταξύ των πραγμάτων που άλλαξαν είναι και η συνήθεια της ανάμειξης του οίνου με νερό, που εγκαταλείφθηκε οριστικά. Κρασί παραγόταν σε όλη τη βυζαντινή επικράτεια, αλλά τα πιο ξακουστά κρασιά παρέμεναν αυτά των περιοχών που είχαν και στην αρχαία Ελλάδα αντίστοιχη φήμη. Νέο «αστέρι» της ελληνικής οινοποιίας αναδείχθηκε από εκείνα τα χρόνια και μέχρι τον 19ο αιώνα, με μεγάλη ζήτηση και στην Ευρώπη, ο «Μαλβαζιάς» – το όνομά του το οφείλει μάλλον στη Μονεμβασιά, παραγόταν όμως κυρίως στην Κρήτη. Η περίοδος της τουρκοκρατίας, παρά τις δυσκολίες της

– κυρίως την υψηλή φορολογία – δεν περιόρισε σημαντικά την ελληνική αμπελοαγωγή. Και εδώ σχετικά ευνοημένα βρέθηκαν τα μοναστηριακά κτήματα, αλλά και οι νησιωτικές περιοχές, όπου η περίοδος της τουρκικής κυριαρχίας σε πολλές περιπτώσεις ήταν συντομότερη και η επιβολή φόρων κάπως πιο χαλαρή.

Την ίδια περίοδο στη Δύση, η τέχνη του κρασιού γνώρισε τη μεγάλη ανάπτυξη που οδήγησε στη σημερινή της ακμή. Από το 13ο αιώνα οι Άραβες(!) προώθησαν την αμπελοαγωγή στην κατακτημένη Ιβηρική χερσόνησο, έτσι το 16ο αιώνα έχει πλέον εξαπλωθεί σχεδόν παντού στην Ισπανία αλλά και τη Γαλλία, στην οποία η σημαντικότερη ανάπτυξη οδήγησε (το 1730) ακόμα και σε νόμους για τον περιορισμό της καλλιέργειας! Η εποχή αυτή έφερε αρκετές τεχνικές καινοτομίες, όπως τη χρήση της γυάλινης φιάλης και του φελλού (καθιερώθηκε μέσα στον 17ο αιώνα) και την παρασκευή σαμπάνιας, που αποδίδεται στον Γάλλο βενεδεκτικό μοναχό Περινιόν. Με την εξερεύνηση των θαλασσίων οδών από τους μεγάλους Ισπανούς και Πορτογάλους εξερευνητές, άνοιξαν νέοι ορίζοντες: Το εμπόριο συνέβαλε, όπως και παλαιότερα, στην ανάπτυξη της οινοποιίας (γεννήθηκαν νέοι τύποι, λ. χ. τα ενισχυμένα με μπράντι ή άλλο απόσταγμα Πόρτο, Σέρρυ, Μαδέρα), ενώ επιχειρήθηκε η αμπελοκαλλιέργεια στη Νότιο Αφρική, την Αυστραλία και το Νέο Κόσμο.

Το τελευταίο αυτό εγχείρημα είχε απρόβλεπτες συνέπειες, οφειλόμενες κυρίως σε ένα μικρό και άγνωστο μέχρι τότε έντομο, τη φυλλοξήρα, στον αμερικανικό περονόσπορο καθώς και στον επίσημο αμερικανικής προέλευσης μύκητα ωίδιο: Η ευρωπαϊκή άμπελος (*Vitis vinifera*) δε μπορούσε να επιβιώσει στη νέα ήπειρο, ιδίως στο βόρειο τμήμα της. Αυτό ανάγκασε τους αποίκους να χρησιμοποιήσουν ενδημικά, ανθεκτικά αμερικανικά είδη (άγρια μέχρι τότε, καθώς οι ινδιάνοι ουδέποτε επιδόθηκαν στην αμπελοαγωγή), όπως τα *Vitis rotundifolia*, *V. labrusca*, *V. riparia* κ. α., συνήθως μετά από υβριδισμό με ευρωπαϊκές ποικιλίες *V. vinifera*. Όταν, από το 18ο αιώνα και έπειτα, μεταφέρθηκαν τέτοιες υβριδικές

ποικιλίες στην Ευρώπη, το ωίδιο και ο περονόσπορος προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές στους Γαλλικούς αμπελώνες (μέσα 19ου αιώνα). Η εισαγωγή καθαρών αμερικανικών ποικιλιών για να αντιμετωπιστεί το κακό, συνοδεύτηκε από την εισαγωγή της φυλλοξήρας, που πλέον σχεδόν εξολόθρευσε τα γαλλικά αμπέλια – και όχι μόνο: στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα έπληξε πολύ σοβαρά τη Βόρειο Ελλάδα. Τα προβλήματα αυτά λύθηκαν με τη μελέτη και καλλιέργεια «δημητριακών» υβριδίων, ανθεκτικών μιν, αλλά με μορφολογία και καρπό όμοιο με των πατροπαράδοτων ευρωπαϊκών ποικιλιών.

Τέλος, αναφερόμενοι στα νεότερα ελληνικά πράγματα, να πούμε ότι η ελληνική αμπελοαγωγή υπέστη σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή κατά την επανάσταση του 1821, αλλά κατόπιν γρήγορα οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αποκαταστάθηκαν και μάλιστα αυξήθηκαν. Μεγάλο μέρος αυτών όμως, κυρίως στην Πελοπόννησο, φυτεύτηκε πλέον όχι με άμπλο για οινοποιία, αλλά με σταφιδάμπλο: η κορινθιακή σταφίδα ήταν το κύριο εξαγωγικό προϊόν και στύλος της εθνικής οικονομίας του νεοσύστατου κράτους, με ανοδικές τάσεις μέχρι και το τέλος του 19ου αιώνα. Ας σημειωθεί ότι η σταφίδα αυτή συνήθως προοριζόταν για παραγωγή ξηροσταφιδίτη οίνου στο εξωτερικό – κυρίως στη Γαλλία, που εκείνα τα χρόνια, όπως είδαμε, έχανε τα αμπέλια της από τη φυλλοξήρα. Σε αυτές και τις επόμενες δεκαετίες η αμπελοαγωγή συνολικά αναπτύχθηκε και οι αντίστοιχες εκτάσεις στην ελληνική επικράτεια αυξήθηκαν, ειδικά με τις προσαρτήσεις της Θεσσαλίας, της Μακεδονίας και της Κρήτης. Έως τα μέσα όμως του 20ού αιώνα είχε επέλθει ξανά σημαντική πτώση, οφειλόμενη στην επιδημία φυλλοξήρας που έπληξε τη Μακεδονία, αλλά και στις πολυτάραχες ιστορικές συγκυρίες. Σημαντικό πάντως για την ελληνική οινοποιία από την επανάσταση και έθνη είναι ότι στην περίοδο αυτή μπήκαν οι βάσεις της ελληνικής οινολογίας και της – επιστημονικού πλέον επιπέδου – παραγωγής κρασιού ελεγχόμενης και υψηλής ποιότητας, που ξέφυγε από τα δεδομένα του πατροπαράδοτου σπιτικού κρασιού και του – συχνά άθλιου εκείνα τα χρόνια – κρασιού των καπηλειών.

Εκλογικά αποτελέσματα

Κυκλάδων

ΠΑΣΟΚ	23.775	44,90%
Ν.Δ.	28.707	36,03%
ΚΚΕ	4.066	5,10%
ΣΥΡΙΖΑ	3.698	4,64%
ΛΑΟΣ	3.334	4,18%
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ	2.399	3,01%

Νάξου

	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	ΚΚΕ	ΣΥΡΙΖΑ	ΛΑΟΣ	ΟΙΚ.ΠΡ.
ΑΓΕΡΣΑΝΙ	427	275	65	26	9	6
ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ	359	412	76	137	17	15
ΒΙΒΛΟΣ	265	246	13	8	13	2
ΓΑΛΑΝΑΔΟ	107	110	4	9	5	4
ΓΑΛΗΝΗ	98	59	11	2		2
ΔΑΜΑΡΙΩΝΑΣ	232	174	19	215	2	
ΔΑΝΑΚΟΣ	56	70	4	6		
ΕΓΓΑΡΕΣ	72	65	3	8	3	
ΚΕΡΑΜΩΤΗ	56	45	9	1		1
ΚΙΝΙΔΑΡΟΣ	200	113	19	8	4	3
ΚΟΡΩΝΟΣ	375	211	49	20	13	6
ΚΩΜΙΑΚΗ	214	86	111	8	10	
ΜΕΛΑΝΕΣ	123	104	9	7	2	2
ΜΕΣΗ	81	27	33	4	5	
ΜΟΝΗ	174	32	2	5	2	2
ΠΟΤΑΜΙΑ	131	81	9	8		
ΣΑΓΚΡΙ	241	98	25	18	18	12
ΣΚΑΔΟ	60	48	32	9		
ΦΙΛΩΤΙ	775	636	106	24	32	17
ΧΑΛΚΙ	257	112	16	23	7	5
ΧΩΡΑ	1.822	1.268	188	181	105	67

Οι ψήφοι των βουλευτών στις Κυκλάδες:

ΠΑΣΟΚ:	Ν.Δ.
Ρήγας Παναγιώτης..... 13.568	Βρούτσης Γιάννης..... 10.551
Παπαμανώλης Γεώργιος 7.849	Μαύρος Σταμάτης..... 7.770
Καπτήρης Γερμανός..... 5.776	Καφτηράνης Χρήστος.... 2.110
Τούντα Δέσποινα..... 3.039	Πετροπούλου Αργυρώ... 1.814
Θεολογίτου Σοφία..... 2.762	

Εκλέγονται: Από το ΠΑΣΟΚ ο Παναγιώτης Ρήγας και ο Γεώργιος Παπαμανώλης και από την Ν.Δ. ο Γιάννης Βρούτσης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ

(του Χρηστοέργη)

ΨΥΚΤΙΚΟΣ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ
Τηλ. 210-2923763, Κιν. 6942-635546

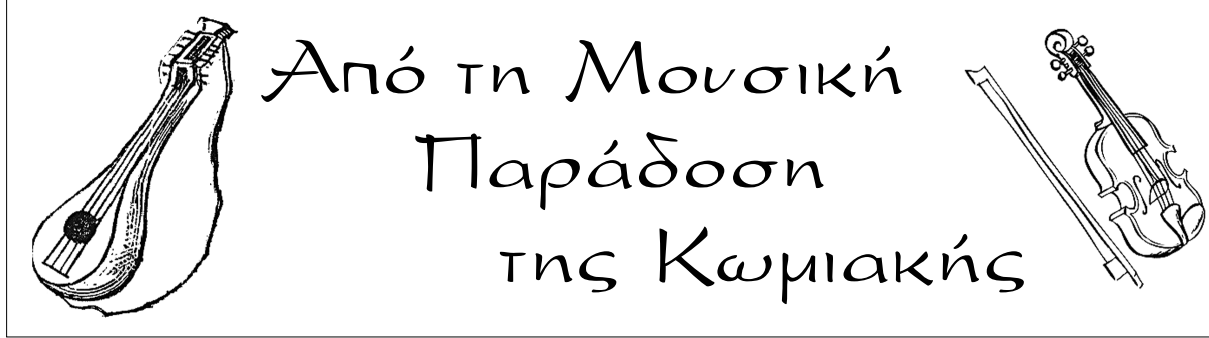
ΣΙΚΑΛΙΔΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΑΝΤ/ΧΕΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

ΚΕΑΣ 8 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210-2116810-11, FAX 210-2116811, ΚΙΝ. 6977-579705

Γράφει η Κατερίνα Π. Καραμπίνη

Συναντηθήκαμε με τον κ. Μανώλη Μπαρμπεράκη στην αίθουσα του Συλλόγου. Μετά από μια ρακή και τις απαραίτητες συστάσεις, μια μικρή ομάδα απομονώθηκε από τους υπόλοιπους θαμώνες για να ξεκινήσει η συνέντευξη. Βρεθήκαμε στο σημείο της αίθουσας που είναι κρεμασμένα διάφορα μουσικά όργανα και ο Μανώλης

Μπαρμπεράκης ρώτησε τον Πρόεδρο αν υπάρχει ακόμα το βιολί που είχε χαρίσει στο Σύλλογο. Σε λίγα δευτερόλεπτα βρέθηκε στα χέρια του και το ξεκούρδιστο και παρατημένο όργανο απέκτησε ψυχή και άρχισε όχι απλά να μιλάει, αλλά να κελαηδάει. Μας έπαιξε έ-

ναν παλιό κι αγαπημένο σκοπό, τον περιβολάρη, συνοδευόμενος από έναν αυτοσχεδιασμό που μοναδικά εκείνος ξέρεi να κάνει. Ο καλύτερος τρόπος για να ζεσταθεί η ατμόσφαιρα και να αρχίσει η συζήτηση. Μια συζήτηση πλούσια, που τα παρακάτω μάλλον φτωχά μοιάζουν σε σχέση με όσα λέχθηκαν εκείνο το βράδυ. Ας γνωρίσουμε λοιπόν καλύτερα τον Μανώλη Μπαρμπεράκη.

Ο Μανώλης Μπαρμπεράκης γεννήθηκε στην Κωμιακή το 1937, ανήμερα της Παναγίας. Γονείς του ο Γιάννης από την Κόρωνο και η Βαγγελιώ, από τις ομορφότερες κοπέλες, όχι μόνο της Κωμιακής αλλά και ολόκληρης της Νάξου. Την οικογένεια συμπλήρωναν δύο ακόμα παιδιά, ο Δημήτρης και η Κατερίνα. Το πατρικό τους σπίτι βρισκόταν στο Λιώνα, αλλά για να μπορούν τα παιδιά να παρακολουθούν το σχολείο έμεναν στη γαργιά τους στην Κωμιακή. Στον Λιώνα πήγαιναν τα Σαββατοκύριακα.

Δύσκολα και ταραγμένα ήταν τα παιδικά χρόνια του Μανώλη. Ο ανταρτοπόλεμος είχε αφήσει στο χωριό μόνο τα γυναικόπαιδα που ζούσαν κάτω από άσχημες συνθήκες. Παρά τις δυσκολίες όμως, από μικρό παιδί του άρεσε να τραγουδάει.

Τελειώνοντας το σχολείο πήγε στον Πειραιά, όπου με τη βοήθεια της θείας του της Όλγας άρ-

χιζε να παρακολουθεί μια μηχανική σχολή και παράλληλα να δουλεύει σε ένα μαγειρείο μαζί με τον θείο του, ως σερβιτόρος. Εκεί κοντά βρισκόταν και ένα μαγαζάκι με μουσικά όργανα, όπου στη βιτρίνα του, μεταξύ άλλων, είχε κρεμασμένα μερικά βιολιά. Αρκετές ήταν οι φορές που ο νεαρός Μανώλης καθόταν με τις ώρες και τα χάζεψε και αναρωτιόταν πώς θα ήταν να πιάσει ένα βιολί στα χέρια του.

Δεν άργησε λοιπόν να καταλάβει ότι άλλο επάγγελμα ήταν αυτό που του ταίριαζε. Γύρισε στην Κόρωνο και σε ηλικία 14-15 χρόνων ξεκίνησε να μαθαίνει βιολί. Δάσκαλοί του ο Μιχάλης Κονιτόπουλος, ο Μωρός όπως ήταν γνωστός στη Νάξο και ο Γιώργος Μαργιωλάς, που εκτός από δεξιότηχνης ήταν και καταξιωμένος συνθέτης με αξιόλογες συνεργασίες.

Το πρώτο του βιολί το είχε φέρει ο παππούς του από τη Δονούσα. Για χατίρι όμως μιας κοπέλας από την Κόρωνο, με την οποία είχε ραντεβού στη Χώρα, το πούλησε. Το πρώτο του βιολί δεν το πήρε ποτέ ξανά στα χέρια του, παρά τις προσπάθειες που έκανε, ακόμα και μετά από πολλά χρόνια, σαν καταξιωμένος καλλιτέχνης.

Πρώτη φορά που έπαιξε σε γλέντι ο Μανώλης Μπαρμπεράκης, ήταν στο Σκαδό και το μεροκάματο του ήταν 40 δραχμές. Στην Κωμιακή πρωτοέπαιξε το μαγαζί του Αλιμπερτονικόλα και, όπως χαρακτηριστικά μας είπε, «μπροβαίνανε οι Κωμιακίτισσες και κάνανε το σταυρό τους». Σιγά-σιγά όμως καταξιώθηκε και έπαιζε σε γάμους, σε γλέντια και σε πανηγύρια σε όλα τα ορεινά χωριά.

Με αρκετή δυσκολία, μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα, κατέβηκε στα πεδινά της Νάξου και έφτασε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαγαζιά που έπαιξε ήταν υπόγεια και τον συνόδευε μόνο το λαούτο.

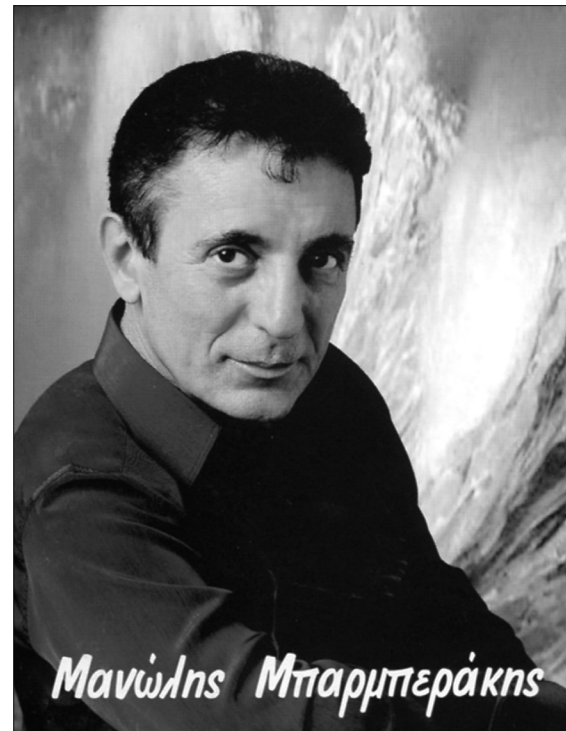
Το 1956 ηχογραφεί τον πρώτο του δίσκο με την Γιώτα Λύδια. Λίγο μετά φεύγει για φαντάρος, όπου υπηρέτησε στο Ναυτικό μέχρι το 1962.

Με αρκετή δυσκολία, μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα, κατέβηκε στα πεδινά της Νάξου και έφτασε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαγαζιά που έπαιξε ήταν υπόγεια και τον συνόδευε μόνο το λαούτο. Το 1956 ηχογραφεί τον πρώτο του δίσκο με την Γιώτα Λύδια. Λίγο μετά φεύγει για φαντάρος, όπου υπηρέτησε στο Ναυτικό μέχρι το 1962.

Με αρκετή δυσκολία, μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα, κατέβηκε στα πεδινά της Νάξου και έφτασε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαγαζιά που έπαιξε ήταν υπόγεια και τον συνόδευε μόνο το λαούτο. Το 1956 ηχογραφεί τον πρώτο του δίσκο με την Γιώτα Λύδια. Λίγο μετά φεύγει για φαντάρος, όπου υπηρέτησε στο Ναυτικό μέχρι το 1962.

Με αρκετή δυσκολία, μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα, κατέβηκε στα πεδινά της Νάξου και έφτασε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαγαζιά που έπαιξε ήταν υπόγεια και τον συνόδευε μόνο το λαούτο. Το 1956 ηχογραφεί τον πρώτο του δίσκο με την Γιώτα Λύδια. Λίγο μετά φεύγει για φαντάρος, όπου υπηρέτησε στο Ναυτικό μέχρι το 1962.

Με αρκετή δυσκολία, μιας και δεν υπήρχαν τα μέσα, κατέβηκε στα πεδινά της Νάξου και έφτασε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαγαζιά που έπαιξε ήταν υπόγεια και τον συνόδευε μόνο το λαούτο. Το 1956 ηχογραφεί τον πρώτο του δίσκο με την Γιώτα Λύδια. Λίγο μετά φεύγει για φαντάρος, όπου υπηρέτησε στο Ναυτικό μέχρι το 1962.

Μανώλης Μπαρμπεράκης

Στη συνέχεια ο δάσκαλός του, ο Μαργιωλάς, τον πήγε στη δισκογραφική εταιρεία Music Box, όπου και έμεινε 20 χρόνια. Από εκεί άρχισε να καταξιώνεται και να γίνεται γνωστός μέσα από τους δίσκους του, όχι μόνο σαν τραγουδιστής του νησιώτικου, αλλά και σαν λαϊκός τραγουδιστής. Συνεργάστηκε με μεγάλους μουσικούς και τραγουδιστές σε μεγάλες πίστες. Τα καλοκαίρια, όμως, γύριζε στη Νάξο και έπαιζε στα τοπικά πανηγύρια. Έχει ταξιδέψει σε Αυστραλία, Αμερική, Καναδά και Γερμανία τραγουδώντας για την Ομογένεια.

Το ύφος του Μανώλη Μπαρμπεράκη σαν μουσικός είναι χαρακτηριστικό και αποτελεί σχολή για πολλούς νεότερους μουσικούς και τραγουδιστές. Δυνατό του σημείο ο αυτοσχεδιασμός, το ταξίμι. Όπως μας είπε ο ίδιος, το ταξίμι είναι θέμα έμπνευσης. Βγαίνει από την ψυχή, είναι φαντασία. Θέλει τεχνική και αίσθημα. Είναι δύσκολο

και δεν αντιγράφεται. Ούτε ο ίδιος ο μουσικός μπορεί να παίξει το ίδιο ταξίμι που έπαιξε προηγούμενος, γιατί αλλιώς αισθάνεται κανείς τώρα κι αλλιώς μετά. Εκεί δυσκολεύονται οι νέοι, γιατί δεν βάζουν την ψυχή τους.

Ψυχή θέλει και ο χορός και ένας καλός χορευτής δένει απόλυτα με τον μουσικό και τον βοηθάει να παίξει καλύτερα. «Είναι σαν την κάλτσα με τον καλτσοδέτη», υποστηρίζει ο Μανώλης Μπαρμπεράκης. Από τους Κωμιακίτες θυμάται μεταξύ άλλων τον Νικόλο, τον Στρογγυλογιάννη και τα Χαμπάκια. Χορευτές που χτυπούσαν το χέρι τους κάτω και άστραφτε το τσιμέντο. Σήμερα στα μάτια του οι χορευτές είναι σαν κούκλες που χορεύουν μηχανικά. Δεν έχουν νεύρο, ούτε μεράκι οι νέοι, όπως είχαν παλιότερα.

Στα μαγαζιά όπου τραγουδάει, οι θαμώνες δεν ενδιαφέρονται για τα παραδοσιακά τραγούδια. Ο ίδιος δηλώνει πως έχει να παίξει το χειμαριώτικο 30 χρόνια! Αντίθετα, έχουν επικρατήσει αυτά που κάποιοι ονομάζουν «νησιώτικα». Δεν έχουν καμία σχέση με τα παλιά όμως. Είναι ερωτικά τραγούδια και τα ονομάζει λαϊκά. Βάζουν το βιολί για να τα παίξουν οι σταθμοί. Έτσι πια παράδοση δεν υπάρχει.

Για να φτάσει κανείς ψηλά χρειάζεται, εκτός από ταλέντο, δύναμη και ισχυρή προσωπικότητα. Γνωρίζοντας τον Μανώλη Μπαρμπεράκη από κοντά, εύκολα καταλαβαίνει κανείς ότι δικαίως έχει καταξιωθεί στον μουσικό χώρο. Και η δύναμη του χαρακτήρα του αποτυπώνεται στο βιολί του και τον κάνει μοναδικό.

Ο δρόμος Κωμιακή - Μυρίση - Κάμπου

Δρόμος αναζωογόνησης για όλο το νησί και δεν μπορεί να περιμένει άλλο. Όπου υπάρχει θέλω υπάρχει και μπορώ

Έργα ζωτικής σημασίας για την Κωμιακή, όπως το σχολείο, η ύδρευση από τα Σκίδια, η Ρολόα, ο δρόμος Απόλλωνα - Κωμιακής, φέρουν έντονη τη σφραγίδα της ιδιωτικής έμπνευσης, πολλές φορές και πρωτοβουλίας.

Οι εμπνευστές και χορηγοί αυτών των έργων έχουν καταγραφεί ως τοπικοί ευεργέτες. Σήμερα δεν υπάρχουν ευεργέτες; Εξέλιπταν οι

εμπνευστές; Τα περιμένουμε όλα από το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση; Εμείς τι κάνουμε;

Ασφαλώς όλοι θέλουμε να υλοποιηθεί ο ζωτικός δρόμος Χωριού - Μυρίση - Αμπράμ. Πάλιωσε πια το αίτημα. Τρεις δημαρχίες ασχολήθηκαν με το θέμα και δεν έχει προχωρήσει.

Κάμποσα χρόνια πριν γίνονταν γόνιμες συζητήσεις για την ανάλη-

ψη ιδιωτικής πρωτοβουλίας μεταξύ Κωμιακτών επιστημόνων. Συζητήσεις που δεν απέδωσαν, αλλά η σκέψη και η ιδέα αυτή υπάρχει και μπορεί να αποδώσει.

Ο Σύλλογος μπορεί και πρέπει να κάνει κάτι σ' αυτή την κατεύθυνση. Να στείλει μήνυμα συστράτευσης σε Κωμιακίτες μηχανικούς, αρχιτέκτονες, τεχνικούς, κατασκευαστές - πολλούς και καλούς έχουμε - κι όλοι μαζί να γίνουμε ευεργέτες για τον τόπο που μας ευεργέτησε, δίνοντάς μας τη συνείδηση της ρίζας μας και της καταγωγής μας και εξακολουθεί να μας κάνει περήφανους γι' αυτό.

Π.Ε.Λ.

Ανακοίνωση

Ξεκίνησαν τα μαθήματα χορού στον Σύλλογο. Τα μαθήματα για τα παιδιά είναι κάθε Κυριακή πρωί 11-12 και δασκάλα τους η Μαργαρίτα Στάμου. Για τους μεγάλους, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, κάθε Κυριακή απόγευμα στις 6.

ΑΦΟΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΔΡΗ Ο.Ε.
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΦΑΡΩΝ 5-7, ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ. 210-2928118, ΚΙΝ. 6977-001322

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ
ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 47 & ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ - ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ
ΤΗΛ.-FAX: 210-2321189, ΚΙΝ. 6977-550164

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ M&M
ΚΡΕΑΤΑ ΜΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΧΑΛΚΙΔΟΣ 10, ΠΑΤΗΣΙΑ, ΤΗΛ. 210-2531504

Τα σχολια(να) της «Κορωνίδας»

Μέχρι πότε θα είμαστε Απολλωνιάτες;

Οι αρχαιολόγοι μας άλλαξαν το όνομα του Κούρου Απόλλωνα σε Διονύσου!

Κάποιοι μάς άλλαξαν το όνομα του Δημοτικού Σχολείου Απόλλωνα σε... κάπως αλλιώς.

Θα περιμένουμε να μας αλλάξουν και τ' όνομα του χωριού μας για ν' αντιδράσουμε; (Προσοχή έρχεται κι άλλος «Καποδίστριας».)

Βρε, μήπως μας θεωρούν «κορόιδα» κι όχι Απολλωνιάτες; Τα «δεν βαριέσαι, τώρα» προσοχή, γιατί πληρώνονται ακριβά. **Ν.Ε.Φ.**

Συμπλήρωσε 100 χρόνια

Το πηγάδι του Απόλλωνα, που βρίσκεται στο προαύλιο της εκκλησίας του Αϊ-Γιάννη και για δεκαετίες εξυπηρετούσε τις τότε ανάγκες των κατοίκων, συμπληρώνει φέτος (2009) **εκατό χρόνια ύπαρξης** από το 1909. Αφευδής μάρτυς η λαξευμένη έγγραφη χρονολόγησή του στο μαρμαρίνο στόμιό του (1909).

Οι «χαρκαίες» από το σχοινί που τραβούσαν τον κουβά γεμάτο με το νερό του πηγαδιού, παραπέμπουν τους μεγαλύτερους σε κείνες τις δύσκολες εποχές, που σήμερα τις αναπολούν με νοσταλγία κι ως έχουν το νερό της Εμπο-

1909-2009=100 Χρόνια. Να τα χιλιάσει!

λής με τις βρύσες μέσα στα σπίτια τους!

Η επέτειος-γενέθλια δημιουργίας του πηγαδιού μας, που ποιος ξέρει με πόσες δυσκολίες ανοίχτηκε, μήπως πρέπει να μας κάνει να σκεφτούμε την αξία του νερού, που η φύση απλόχερα χάρισε στον Απόλλωνα, πόσο ασυλλόγιστα μάλλον εμείς το σπαταλάμε;

Μήπως είναι και μια ευκαιρία ο Δήμος Δρυμαλίας να επισκευάσει το αρδευτικό δίκτυο του χωριού, για να μη «χάνεται» το νερό της Εμπολής σε τόσα πολλά σημεία της

διαδρομής του υδραύλακα; Πότε θ' απαλλάξει ο Δήμος τους μόνιμους κατοίκους από τα τέλη ύδρευσης;

Να η ευκαιρία, κ. Δήμαρχε, σου τη δίνει η επέτειος των **εκατό χρόνων** του πηγαδιού μας. **Ν.Ε.Φ.**

Μετονομασία του Δημοτικού Σχολείου

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ προς: 1) Δήμο Δρυμαλίας Νάξου, 2) Δ.Δ. Κορωνίδας Νάξου, 3) Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νάξου, 4) όποιον εμπλεκόμενο.

Πληροφορήθηκα για την μετονομασία του «Δημοτικού Σχολείου Απόλλωνα Νάξου», διαβάζοντας την εφημερίδα «Χωραίτης», αρ. φύλ. 119, σελ. 6. Με έκπληξη διάβασα ότι άλλαξαν το όνομά του και του έδωσαν το όνομα εκείνου που διετέλεσε-υπηρέτησε ως υφυπουργός Παιδείας επί χούντας και μάλιστα κατά τη διάρκεια των γεγονότων του Πολυτεχνείου. Η απορία και ένστασή μου, έναντι εκείνων που πρότειναν και εκείνων που προέκριναν τη συγκεκριμένη μετονομασία: Κανείς δεν γνώριζε; Δήμος, Διαμερισματικοί Σύμβουλοι, Επαιδευτικοί; Εκτός των άλλων ο τιμηθείς δεν ήταν Απολλωνιάτης.

Περιμένοντας απάντηση από τους εμπλεκόμενους και αποκατάσταση του προηγούμενου ονόματος του σχολείου μας,

Με τιμή, **Νικηφόρος Εμμ. Φιλιππουπολίτης**

Πλειοψηφία γυναικών στο νεοεκλεγέν Δ.Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου

Πρωτοπόρος και πάλι ο Σύλλογός μας, ο οποίος αγγίζει τα εκατό χρόνια από την ίδρυσή του, αφού έκανε πράξη το αίτημα του γυναικείου κινήματος για συμμετοχή μεγάλου αριθμού υποψηφίων γυναικών στο ψηφοδέλιό του, εφαρμόζοντας έτσι την αρχή για ίσες ευκαιρίες στην κοινωνία και στα θεσμοθετημένα όργανα της Πολιτείας.

Πρωτοπόροι όμως και οι Κωμιακίτες και οι Κωμιακίσσες ψηφοφόροι, που ψήφισαν και εξέλεξαν στο νέο, εννεαμελές Δ.Σ., όλες τις υποψήφιες γυναικές, έξι (6) συνολικά τον αριθμό.

Εμείς, λοιπόν, οι γυναίκες του Συλλόγου, που οι συχωριανοί μας μάς τίμησαν με την ψήφο τους, υποσχόμαστε ότι θα εργαστούμε με όλες μας τις δυνάμεις και θα συνεργασθούμε, ώστε, όλοι μαζί, με φρέσκιες και νέες ιδέες, να δώσουμε μια άλλη προοπτική στο Σύλλογό μας, σε σχέση με τις γυναίκες.

Θέλω να σας πληροφορήσω, ότι στο Δήμο Γαλατσίου έχει ιδρυθεί Γραφείο Γυναικείων Θεμάτων, το οποίο συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Ισότητας, το ΚΕΘΙ,

τον Συνήγορο του Πολίτη και άλλους φορείς, με σκοπό την επίλυση των ποικίλων προβλημάτων που απασχολούν τις γυναίκες, διότι δυστυχώς ακόμη στη χώρα μας υπάρχει ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τις τομείς.

Επίσης στο χωριό μας, την Κωμιακή, υπάρχει Σύλλογος Γυναικών με μεγάλη δραστηριότητα, που ασχολείται με τα προβλήματα της γυναίκας.

Εμείς, λοιπόν, οι γυναίκες του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, δηλώνουμε ότι επιθυμούμε να είμαστε σε διαρκή επικοινωνία και σε συνεργασία και με τους δύο αυτούς φορείς, προς το συμφέρον όλων μας, **αφού όπου οι γυναίκες δεν είναι ευτυχημένες, δεν είναι ευτυχημένοι ούτε οι άνδρες. Όπου οι γυναίκες δεν έχουν αυτό που αξίζει στις ικανότητές τους, δεν είναι ευτυχημένοι, ούτε η κοινωνία ούτε οι άνδρες.**

Αυτό πρέπει να είναι το μήνυμά, και να προβληματισθούμε, ως Σύλλογος, πώς θα προσεγγίσουμε τις νέες γυναίκες.

Λίνα Κατσαρίδη-Γιαννακοπούλου

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας

☞ **Συνέχεια από τη σελίδα 1**

ύστερα από πολλά χρόνια και ύστερα από συντονισμένες προσπάθειες του Συλλόγου και όλων των φορέων και ενδιαφερομένων. Ο βιολογικός του χωριού μας έχει δρομολογηθεί, εντασσόμενος στα κοινοτικά κονδύλια, όπως μας διαβεβαίωσε ο κ. Δήμαρχος.

Τελειώνοντας, αγαπητοί χωριανοί, θα ήθελα να πω ότι οι Σύλλογοι και το Συλλογικό Κίνημα γενικότερα περνούν μια μεγάλη κρίση τόσο στη μαζικότητα όσο, κυρίως, στα οικονομικά. Δεν σας κρύβω ότι δεν έχουμε επιχορηγηθεί 1 ευρώ από πουθενά, ότι εκ των ενόντων συντηρούμε το Σύλλογο, αλλά είμαστε ευχαριστημένοι, τουλάχιστον ότι σε καθημερινή βάση, η πόρτα του Συλλόγου είναι ανοιχτή. Σας ευχαριστώ.

Στη συνέχεια, ο Ταμίας του Συλλόγου **Στέφανος Ανδρής**, έκανε τον οικονομικό απολογισμό, δίνοντας στη Γεν. Συνέλευση όλα τα στοιχεία αναλυτικά (για τα έσοδα από εισφορές των μελών, εισφορές από την εφημερίδα και από το μπαρ καθώς και για τα έξοδα έως την τελευταία απόδειξη).

Διαβάστηκε η έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής σε σχέση με τα παραστατικά στοιχεία στα πρακτικά και τα οικονομικά, ευρισκόμενα σε απόλυτη τάξη.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν διάφοροι ομιλητές, με πρώτο το **Νίκο Αντ. Λεβογιάννη**, ο οποίος ανέλυσε με κάθε λεπτομέρεια όλα τα χαρακτηριστικά της μη λειτουργίας του βιολογικού καθαρισμού του Απόλλωνα. Ανέφερε ότι ο βιολογικός δεν λειτούργησε ποτέ. Τόσα χρόνια μας κοροϊδούσαν. Η κεντρική εξουσία, κυρίως οι Δήμαρχοι, αλλά και όλοι οι άλλοι υπεύθυνοι αυτής της κατάστασης, ψευδώς υποστήριζαν ότι όλα έχουν καλώς και άφηναν εμάς και τα παιδιά μας να κολυ-

μπάμε σε μια θάλασσα μολυσμένη, από τα βοθρολύματα, άκρως επικίνδυνη για τη δημόσια υγεία, στήνοντας μίλαστα και γαλάζιες σημαίες.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο λιμάνι, λέγοντας και γι' αυτό πάρα πολλά: συνοπτικά αναφέρω το κύριο: Έργο στον Απόλλωνα πρέπει να γίνει, αλλά με όλες τις μελέτες και προδιαγραφές για ένα έργο σωστό από κάθε άποψη. Αναφερόμενος στο Σύλλογο, τον κατηγορήσε για έλλειψη παρουσίας, ανικανότητα και ότι δεν στάθηκε μπροστάρης στα προβλήματα.

Μετά από 1½ ώρα ομιλίας του Ν. Λεβογιάννη, μίλησαν στη συνέχεια και άλλοι ομιλητές: ο Αντιπρόεδρος του Συλλόγου **Μάνος Αλιμπέρτης**, ο **Νίκος Λιανής**, ο **Μανώλης Μουστάκας**, ο Ταμίας **Στέφανος Ανδρής** και άλλοι, νέοι κυρίως σε ηλικία, που με τα δικά τους επιχειρήματα διεφώνησαν με τον Ν. Λεβογιάννη, ως προς τη θέση που πήρε για το Σύλλογο.

Στη δευτερολογία του ο Πρόεδρος του Συλλόγου **Νίκος Χωριανόπουλος**, αφού ευχαρίστησε όλους τους παρευρεθέντες, ευχαρίστησε ιδιαίτερα τον Νίκο Λεβο-

γιάννη για την παρουσία του και την εμπειριστατωμένη, λεπτομερή ενημέρωση, σχετικά με το ΒΙΟΚΑ και το λιμάνι στον Απόλλωνα. Θα μπορούσε βέβαια, είπε, ο τόνος της ομιλίας να ν' ήταν ηπιότερος, ώστε να είναι εποικοδομητικός, όχι τόσο καυστικός και όχι τόσο απαξιωτικός για το Σύλλογο, όταν μάλιστα ο Σύλλογος έκανε δύο φορές προσφυγή για το βιολογικό και την απομάκρυνσή του από το σημείο που βρίσκεται. Τον κύριο λόγο, είπε, για τις λύσεις, στις περιπτώσεις αυτές, έχει η κεντρική εξουσία (Υπουργείο, Νομαρχία, Δήμος) και όχι οι πολιτιστικοί Σύλλογοι. Οι Σύλλογοι εντοπίζουν τα προβλήματα και πιέζουν για την επίλυσή τους.

Και εμείς αυτό ακριβώς κάναμε. Αν το θεωρείτε λίγο, καταχωρίστε το στο παθητικό μας. Άλλα μέσα δεν διαθέτουμε. Εάν εσείς μπορείτε καλύτερα, ελάτε. Η πόρτα του Συλλόγου σας περιμένει.

Στη συνέχεια ψηφίστηκε ο διοικητικός απολογισμός κατά πλειοψηφία – μειοψήφισε μόνο ο Ν. Λεβογιάννης – και ομόφωνα ο οικονομικός απολογισμός.

Τέλος ορίστηκε ημερομηνία εκλογών η 26η Οκτωβρίου.

ΣΤΥΛ. & ΣΤΕΦ. ΚΕΡΑΜΙΩΤΗΣ ΕΜΜ. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΡΕΑΣ 12, ΓΑΛΑΤΣΙ - ΤΗΛ. 210-2223851, FAX 210-2223905

KIN. 6944-3988834 - 6977-322410

ΜΑΝΘΟΣ ΣΤΕΡΓΙΩΤΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - VIDEO

Καραϊσκάκη 9, Γαλάτσι, Τ.Κ. 111 46

Τηλ. 210-2919706, Fax 210-2914957, Κιν. 6972-836293

e-mail: manthosphoto@gmail.com

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας

Πρόεδρος	Νικόλαος Μιχ. Χωριανόπουλος
Αντιπρόεδρος	Νικόλαος Αντ. Κρητικός
Γεν. Γραμματέας	Κατερίνα Πέτ. Καραμπίνη
Ταμίας Στέφανος	Νικ. Ανδρής
Ειδ. Γραμματέας	Μαργαρίτα Δημ. Στάμου
Μέλη	Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ (πολιτιστικά)
	Λίνα Κατσαρίδη-Γιαννακοπούλου (δημόσιες σχέσεις-πολιτιστικά)
	Ευανθία σύζ. Εμμαν. Κορρέ (δημόσιες σχέσεις-πολιτιστικά)
	Σία σύζ. Γεωργίου Κρητικού (δημόσιες σχέσεις-πολιτιστικά)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Ο Μιχάλης Νικ. Χωριανόπουλος, γιος του Προέδρου του Συλλόγου μας, και η Κωνσταντίνα Απ. Νικολοπούλου απέκτησαν στις 19 Σεπτεμβρίου κοριτσάκι. Να τους ζήσει!

Γάμοι

• Ο Βασίλης Φιλιππουπόλιτης του Δημητρίου και της Αικατερίνης παντρεύτηκε την Ελένη Σιακαντάρη το Σάββατο 26-9-09 στις 9 το βράδυ στον Ιερό Ναό Κοιμηθέρων της Θεοτόκου (Παναγίτσα) Αργυρούπολης. Κουμπάρος ήταν ο Δημήτριος Βιτζηλαίος του Στυλιανού.

Προσφορές

• Η Δήμητρα Βιτζηλαίου-Λιακο-

πούλου, το γένος Νικηφόρου Βιτζηλαίου (Νικηφοράκη), που διαμένει στο Σικάγο, στη μνήμη της αδελφής της Ελένης Βιτζηλαίου και του συζύγου της Παντελή Μάντζαρη, που «έφυγαν» για πάντα το καλοκαίρι του 2009, έστειλε για την εφημερίδα μας 150 ευρώ.

• Η Αννέτα Δημ. Αλιμπέρτη έδωσε στον Σύλλογο 200 ευρώ για ενίσχυση, στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου, για τα δύο χρόνια από το θάνατό του.

• Στη μνήμη της Μαρίας Νικολάκη η οικογένειά της ενίσχυσε την εφημερίδα μας με 300 ευρώ.

• Στη μνήμη της Καλλιόπης Αρ. Βασιλάκη κατατέθηκαν 100 ευρώ για ενίσχυση της Κορωνίδας.

• Στη μνήμη του Βασίλη Φραγκουλόπουλου κατατέθηκαν 100 ευρώ για την εφημερίδα μας.

Εις μνημόσυον αιώνιον ἔσται δίκαιος

Επιμέλεια: Παναγιώτης Εμμ. Λιανής

«Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει.»

(στίχος ἀπὸ τὸν Εὐάγγελιο)

Μικρότερη βρίσκει την κωμιακίτικη κοινωνία ο απολογισμός του φθινοπώρου που φεύγει. Βαρύς, φορτωμένος θλίψη και απελπισία ο χειμώνας έχει έρθει πρόωρα για πολλές οικογένειες συγχωριανών μας.

Πρόωρα έφυγε ο Νωνταντώνης, Οδυνηρά ο Βασίλης του Κωστή τη Λαλάς, Βιαστικά αποχαιρέτησε και αναπάντεχα ταξίδεψε στην άλλη μεριά η Πόπη του Ραφτομυχάλη.

Την ίδια εποχή, πλήρεις ημερών, έφυγαν δύο σεβάσιμες κωμιακίτισσες μανάδες γερόντισσες και πρωτοξαδελφάδες, η κερα-Κατερίνα η Κατσικομάρκενα και η κερα-Μαρίνα η Αυγερινοϊάννενα.

Και ξαφνικά, τη στιγμή που η συλλογική μνήμη των χωριανών κατέγραφε τις απουσίες, ήρθε να προστεθεί η τραγική είδηση για τον άδικο θάνατο του μικρού μαθητή Παναγιώτη Ματζάκου, επισκιάζοντας καταλυτικά κάθε άλλη. Ήταν μόλις 13 χρόνων, όταν κόπηκε το νήμα της ζωής του. Στο δολοφονικό τέρμα του προαύλιου σχολικού χώρου που τερμάτισε βίαια το εφηβικό του, ορμητικό, πολλά υποσχόμενο ξεκίνημα, θρήνος και οδυρμός. Οδύνη και απελπισία. Αμέτρητα τα «γιατί»...

Κι αν γυρίσουμε πίσω στο χρόνο, σε μακρινές και πρόσφατες εποχές, θα διαπιστώσουμε πλήθος τραγικών περιστατικών που στοιχειώνουν τα κωμιακίτικα φθινόπωρα. Αρκεί να θυμηθούμε μόνο τον Σεπτέμβριο του '58 με τα 13 θύματα του εργατικού δυστυχήματος στη γέφυρα της Κουκουμάβλας.

Πλησιάζει και ο Δεκέμβρης της μνήμης του Αντωνάκη Κρητικού (του Νίκου του Ραφταντώνη), που έναν χρόνο πριν, μαθητής τετάρτης Δημοτικού, άφησε τα παιδικά παιχνίδια και βρέθηκε να παλεύει σαν παλληκάρη με τον χάρο στα μαρμαρένια αλώνια της πεπερασμένης και αδύναμης εν τέλει ιατρικής.

Όμως η ζωή συνεχίζεται... Και δεν είναι μόνο η επί ελπίδι ζωής αναστάσεως αιωνία. Είναι και η εξ ύψους θεϊκή παρηγορία, που σ' αυτήν καταφεύγουμε, και είναι λυτρωτική, σε τέτοιες δύσκολες στιγμές. Είναι και το μήνυμα του πατέρα Γιάννη Ματζάκου, στους φίλους και συμμαθητές του μικρού αδικοχαμένου Παναγιώτη στο Facebook των χιλιάδων συμμετοχών, που με υπεράνθρωπη ψυχική γενναιοσύνη απευθύνει:

«...Σας ευχαριστώ από καρδιάς για τα αγνά συναισθήματά σας. Ειδικά στους μικρούς φίλους τους, λέω και πάλι ψηλά το κεφάλι, συνεχίστε, προοδεύστε, κατακτήστε την ζωή, ο Παναγιώτης ζει στις καρδιές μας. Μετά τον θρήνο για τον άδικο και όχι άτυχο χαμό του, θα αναληφθούν ορισμένες ενέργειες, το οφείλω στην μνήμη του...».

Π.Ε.Λ.

Κατερίνα Χωριανοπούλου (Κατσικομάρκενα) Ετών 86

Καρτερικά και αδιαμαρτύρητα περιμένε το τέλος τού ταξιδιού της ζωής της η Κατερίνα του Ντούκου, η γυναίκα του Κατσικομάρκου. Ένα ταξίδι γεμάτο φουρτούνες, που μό-

νο στην αγκαλιά των παιδιών της και των εγγονιών της έβρισκε απάνεμο λιμάνι.

Τα χρόνια της στο χωριό ήταν δύσκολα, όπως και πολλών γυναικών εκείνη την εποχή. Από μικρό κοριτσάκι βοηθούσε τον πατέρα της στα χωράφια. Αργότερα παντρεύτηκε και με τον άντρα της έκαναν μια μεγάλη οικογένεια. Ήταν πάντοτε άριστη μάνα, άψογη νοικοκυρά, πρώτη στις δουλειές. Όλα τα προλάβαινε και ποτέ δεν διαμαρτυρόταν για κούραση ή πόνο.

Η αδυναμία της στα παιδιά της την έφερε αργότερα στην Αθήνα, κοντά τους, όπου έζησε μέχρι τα 86 της χρόνια.

Στη θύμησή μας θα μείνει σαν την καλοσυνάτη θεια-Κατίνα, που πάντα είχε ένα καλό λόγο να πει, ένα

χαμόγελο να μοιράσει. Κι όσο θα είναι στην καρδιά και στο μυαλό μας, θα βρίσκεται πάντα ανάμεσά μας και θα ζει αιώνια.

Καλό ταξίδι, θεια.

Κατερίνα Π. Καραμπίνη

Αντώνης Μ. Πρεβενιός (Νοντάκι) 22/2/1947 - 9/9/2009

Πρωτότοκος γιος της αγροτικής οικογένειας του Μιχαήλ Αντ. Πρεβενιού (του Μιχάλη του Μπικαδαντώνη - Νόντα) και της Κυριακής Αλιμπέρτη (του Αλιμπερτομανόλη και της Αουστηθοορείνης).

Ως πρωτότοκος είχε αυξημένες υποχρεώσεις, παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειες της μάνας του - γνήσιας Κωμιακίτισσας μάνας - να βγει στο μεροκάματο από μικρό παιδί, για να συμβάλει στον οικογενειακό προϋπολογισμό και στην επιβίωση της οικογένειας.

Τα μεροκάματα στο χωριό ήταν λίγα και φθηνά. Βρήκε δουλειά στο λατομείο του Μιχάλη Ήμελου στο Φιλώτι πριν τα 18 του χρόνια. Στην εφηβεία που άλλοι γλεντούσαν, ο Αντώνης έπρεπε να πάρει το βδομαδιάτικο. Έσπαγε πέτρες με την βαριά για να τροφοδοτεί τον σπαστήρα του λατομείου. Παρέα με κάμποσους Κωμιακίτες που δούλευαν στο λατομείο. Με τον Τρυφερομανόλη, με τον Σακίρη, με τον Λεβαίνομανόλη, με τον Αλιμπερτοκότσο, με τον Μαρκοϊάννη και με πολλούς άλλους χωριανούς που εκτιμούσαν την ηρωική προσπάθεια του κοπελιού (του Νοντακιού) να βοηθήσει την οικογένειά του, προσπαθούσαν λόγω του νεαρού της ηλικίας του, αλλά και του άριστου του χαρακτήρα του, να τον απαλλάξουν από τη δύσκολη και επίπονη εργασία της βαριάς και τον απασχολούσαν σε δευτερεύουσες και όχι τόσο επίπονες εργασίες: να φέρει νερό, να φωνίσει, να προετοιμάσει το φαγητό κλπ. Αυτά όλα το Νοντάκι τα αναγνώριζε και πάντα μιλούσε με θαυμασμό και αγάπη για όλους αυτούς τους ανθρώπους που τον βοήθησαν και του συμπαραστάθηκαν.

Οι ανάγκες της οικογένειας μεγάλωναν, το νησί δεν πρόσφερε τα απαραίτητα, το μεροκάματο στην Αθήνα δεν έφτανε και δοκίμασε τον δύσκολο και επικίνδυνο δρόμο του ναυτικού. Πάνω από μια δεκαετία όργωνε τις θάλασσες. Όμως κι εδώ ένωσε στους ώμους του πέρα από την άρμη της θάλασσας και την άρμη της εκμετάλλευσης. Πολλά χρόνια υπηρεσία, ελάχιστα χρόνια ασφάλισης.

Το 1977 παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του, την Μαρία Β. Κορρέ (του Πετινοβασιλή) και απέκτησαν δύο κόρες, την Στέλλα και την Κυριακή. Οι ανάγκες πάλι της οικογένειας τον ανάγκαζαν να δουλεύει συνέχεια. Στην υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων, αλλά και στις οικοδομές. Από νύχτα μέχρι νύχτα! Όμως ποτέ δεν έχασε το χαμόγελο και την αισιοδοξία του. Ήταν μαχητής και υπερήφανος για την οικογένειά του. Σεμνός και χαμηλών τόνων. Παρά τα οικογενειακά βάρη, ασχολήθηκε με τα κοινά, πολιτικά και τοπικά. Χρημάτισε Πρόεδρος του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου

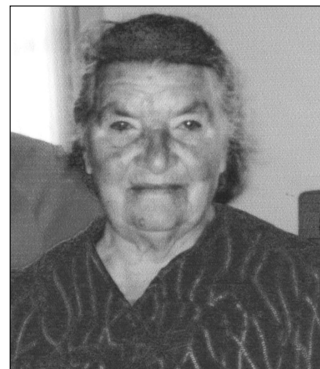
και ασχολήθηκε με την ανάπτυξη της Κωμιακής, παρ' όλο ότι μικρός την εγκατέλειψε.

Όμως εκείνο που αφήνει σε όλους μας, όσοι τον γνωρίσαμε από κοντά, έχοντας γνώση του γονιδίου του, αλλά και εκείνους που δεν τον γνώριζαν, αλλά τον έβλεπαν και τον θαύμαζαν, ήταν το χοροδάκι του. Ξεκινούσε με τον ατζιτζιγιέ, που χόρευε με τόση χάρη. Οι οργανοπαίκτης έπαιζαν όρθιοι, σε ένδειξη πίστης και αλάνθαστης παρακολούθησης και εκτέλεσης των ηχητικών προσαγμάτων του βιολιού. Άνδρος ζητούσε και χόρευε τον αμοργιανό και όλους τους λεβέντικους, ασήκικους νησιώτικους χορούς. Παλαιοί γλεντζέδες (Τρυφερομανόλης, Αλιμπερτοβασιλής κλπ.) μας ενημέρωναν: Το Νοντάκι δεν χάνει βήμα, τρελαίνει τον βιολιτζή...

Σε καμαρώναμε να κάνεις τα χορευτικά κολπάκια, αυτοσχεδιάζεις στον ρυθμό του βιολιού. Ξετρέλαινε τα βιολιά, τις χορεύτριες, τους θαμώνες. Ήσουν ανεπανάληπτος. Όλο χάρη και σκέτσο. Έτσι θα σε θυμόμαστε.

Ν.Ε.Λ.

Μαρίνα Νικολάκη (Αυγερινοϊάννενα) 1923-2009

Γεννήθηκε στην Κωμιακή το 1923 και απεβίωσε πλήρεις ημερών στο χωριό, το οποίο δεν εγκατέλειψε ποτέ.

Στις 4 Οκτωβρίου αναπαύθηκε στα ιερά χώματα του Αϊ-Γιώργη, περνώντας στην αιωνιότητα. Εκεί την περιμένει, χρόνια τώρα, ο σύντροφός της στη ζωή, ο Αυγερινοϊάννης ο φούρναρης. Επίλογος πια και οι δυο τους μιας σκληρής εποχής δεμένης με τον περίφημο φούρνο τους. Μακάρι οι από και πάνω, καμαρώνουν για ό,τι με μόχθο και εργατικότητα δημιούργησαν. Πάνω απ' όλα μια ξεχωριστή οικογένεια: 3 παιδιά, 7 εγγόνια, 2 δισέγγονα.

Αισθάνομαι τυχερός που γνώρισα από κοντά τους εκλεκτούς αυτούς συγχωριανούς και είχα την εμπειρία να παρακολουθήσω όλη την τελετουργία της γένεσης του ψωμίου, τον άρτον τον επιούσιον. Ιερή τελετουργία, συνάμα και κοινωνική προσφορά, που με συνέπεια, επαγγελματισμό και εντιμότητα υπηρέτησαν για πάρα πολλά χρόνια στο χωριό. Μιλάμε για όχι και τόσο μακρινές εποχές, τότε που όλες οι παίδες και τα πλευρά της ορεινής μα γόνιμης κωμιακίτικης γης ήταν σταροχώραφα και σε δεκάδες καλοβουδωμένα αλώνια λίχνιζαν το χρυσάφι του θέρους, ενώ οι 13 νερόμυλοι της εκπάγλου φυσικής καλλονής τρανής ρεματιάς άβεθαν νυχθημερόν και τροφοδοτούσαν τα νοικοκυριά και τους πολλούς μικρούς φούρνους - τα φουρνάκια - που κάπνιζαν κάθε Σάββατο και μοσκοβολούσαν οι γειτονιές καλοψημένο, φρέσκο, μαύρο ψωμί.

Ακριβώς επειδή υπήρχαν πολλά φουρνάκια και φούρνοι, ξεχώριζε ανάμεσά τους ο μεγάλος, ο τρανός φούρνος του Αυγερινοϊάννη, ο μοναδικός στο χωριό που έβγαζε άσπρο ψωμί και με τη μορφή της

φρατζόλας, του Πούλου όπως το λέγανε.

Σαν όνειρο μακρινό έρχονται στη θύμησή μου σκηνές και εικόνες και ατέλειωτες ώρες χλιστού από την αυλή του φούρνου πάνω από το παντοπωλείο του αείμνηστου Κοροδογιάννη μέχρι την κοντινή πλάτσα του Μιχαλουδομιάλη και τα γύρω σιαστά.

Η Μαρίνα ήταν θυγατέρα του Κοροδομανόλη, αδερφή του Μητσάκη της Κυριακής και της Βασιλικής του Κοροδακίου (Γεωργίου). Η μητέρα της, η Μαρία, το γένος Μυλωνά, ήταν αδερφή του Ντουραδομιάλη και της Ντουκάκενας.

Αυτές τις θύμησες καταθέτω στη μνήμη της, επευχόμενος στα παιδιά της, το Νίκο, τη Σοφία, τη Μαρία και στις οικογένειές τους, να ζήσουν να τη θυμούνται. Αιώνια η μνήμη της.

Π.Ε.Λ.

Κατερίνα Αλιμπέρτη χήρα Ιωάννη (Πατατοκατερίνα) Ετών 92

Γεννήθηκε στην Κωμιακή το 1917 και πέθανε στην Αθήνα στις 30 Οκτωβρίου 2009, σε ηλικία 92 ετών. Πλήρεις ημερών και με πλήρη ψυχική ικανοποίηση, η Κατερίνα του Πατατογιάννη χήρα του Γιάννη Αλιμπέρτη (του Αλιμπερτομάρκου), αξιώθηκε να δημιουργήσει μια θαυμάσια οικογένεια και να καμαρώσει παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα.

Παραδοσιακή Κωμιακίτικη φυσιογνωμία στην περιοχή της Πλατείας Κολιάτσου, όπου διέμενε τα τελευταία 66 χρόνια, άνθρωπος καλοκάγαθος, προσίτος, καλοσυνάτος, πάντα έναν καλό συμβουλευτικό λόγο θα άκουγες από το στόμα της.

Εντυπωσίαζε με το έμφυτο κωμιακίτικο χιούμορ της, αλλά περισσότερο ακόμη με την καταπληκτική πνευματική της διαύγεια, που την διέκρινε μέχρι τις τελευταίες ημέρες της ζωής της.

Εμείς οι συγγενείς της και όσοι την ζήσαμε και την αγαπήσαμε, θα την θυμόμαστε πάντα και θα την αναζητάμε βέβαια μες στα δρομάκια της Κογιόνας (Γκράβας).

Στα παιδιά της, το Μάρκο και τη Λίτσα, στην Τασία του συχωρεμένου του Γιάννη Χωριανόπουλου (του ψηλού), στη Μαρία και το Γιώργο, ο Σύλλογος του χωριού μας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια και εύχεται να είναι ελαφρύ το χώμα που την σκεπάζει.

Ν.Χ.

Βασίλης Φραγκουλόπουλος του Κωστή τη Λαλάς (15/7/1951 - 20/9/2009)

Τίποτα άλλο δε θα μπορούσε να σε νικήσει

κι όμως εσύ το πάλεψες όρθιος, σαν παλικάρι.

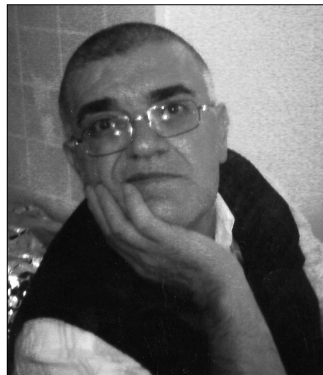
Χάθηκαν τόσα πολλά μαζί σου.

Ο πατέρας μας, ο σύζυγος, ο αδελφός, ο γιος,

μα πάνω απ' όλα ο φίλος μας, η ωραία παρέα.

Δε θα σε ξεχάσει κανείς μας.
Μέχρι να συναντηθούμε και πάλι.

Η οικογένειά σου

Μεγάλωσε στην Κωμιακή μέχρι 20 χρονών. Εργάστηκε τα τελευταία περίπου 20 χρόνια στον Δήμο Αθηναίων. Παντρεύτηκε την Ελευθερία και απέκτησαν δύο παιδιά, τον Κωνσταντίνο και τη Σοφία, που είναι σήμερα φοιτητές. Αγαπούσε τη Νάξο και σε κάθε ευκαιρία βρισκόταν εκεί.

Καλλιόπη Αριστ. Βασιλάκη
(ετών 53)
απεβίωσε στις 23.10.2009

Πριν δύο χρόνια η ίδια στήλη της εφημερίδας φιλοξένησε τον πατέρα μας Μιχάλη Γ. Κρητικό (Ραυτομιχάλη). Ποιος να φανταζόταν πόσο τυχερός ήταν που έφυγε και δεν τον αξίωσε ο Θεός να θάψει το παιδί του, σε αντίθεση με την απαρνητή μητέρα μας. Ποιος να φανταζόταν πως η Πόπη, που συμπαραστάθηκε όσο κανείς μας και θρήνησε το χαμό του μπαμπά, δύο χρόνια αργότερα θα έκανε κι αυτή το μεγάλο ταξίδι για να τον συναντήσει.

Πόσα θα ήθελα να γράψω για σενα, αδελφή μου! Η σκέψη μου τρέχει, αλλά το χέρι μου τρέμει και τα μάτια μου δεν λένε να μη βρέχουν αυτό το χαρτί.

Κρατώ στη μνήμη μου την καλο-

σύνη, την προθυμία και την αγάπη που απλόχερα είχες για όλους.

Έφυγες νωρίς, άκαιρος ο χαμός σου. Μας άφησες όμως τρία υπέροχα παιδιά, που σε λάτρεψαν όπως κι εσύ και θα τιμούν τη μνήμη σου με την παρουσία τους στην κοινότητα, βαδίζοντας στ' αχνάρια και τις αρχές που εσύ Πόπη, μαζί με τον Αριστείδη, τα γαλουχήσατε.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα που σε σκεπάζει. Προσευχήσου μαζί με τους άλλους αγγέλους να απαλύνει ο πόνος μας και να γεμίσει κουράγιο το μέρος της καρδιάς μας που άφησες κενό.

Η αδελφή σου, **Κατερίνα**

• Ευχαριστούμε όσους με οποιονδήποτε τρόπο συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας για το χαμό της αγαπημένης μας συζύγου, μητέρας, κόρης, αδελφής και θείας **Καλλιόπης Αριστείδης Βασιλάκη**. Ο σύζυγος: Αριστείδης. Τα παιδιά: Στέλιος, Γιώργος, Μιχάλης. Η μητέρα: Ελισάβετ. Τα αδέρφια, τα ανίψια και οι λοιποί συγγενείς.

Ο Παναγιώτης Ματζάκος ζει
Μηνύματα ζωής
από τον άδικο χαμό του

Καθώς φεύγει το φετινό φθινόπωρο, και μαζί του τα χελιδόνια, ένα μικρό λαβωμένο χελιδονάκι πεταρίζει μαζί τους. Θα μείνει εδώ για πάντα στη σκέψη, στο μυαλό και την καρδιά μας. Είναι ο Παναγιώτης Ματζάκος. Θα ζει και θα προειδοποιεί για τους άπειρους κινδύνους που παραμονεύουν όλα τα παιδιά. Και θα μας κρίνει όλους, όταν αμελούμε και τους παραβλέπουμε. Θα μας δείχνει τις παγίδες που είναι στημένες σε κάθε τους βήμα. Στο σπίτι, στο δρόμο, στο σχολείο, στις εκδρομές... Θα μας υπενθυμίζει τη μάστιγμα των παιδικών ατυχημάτων και την ανάγκη για την πρόληψή τους, που πρέπει να γίνει εθνικός στόχος. Π.Ε.Λ.

παλιά φωτογραφία

Ο αείμνηστος δάσκαλος Γεώργιος Μανδηλαράς με μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Κωμιακής (γεννηθέντες οι πιο πολλοί το 1912).

Όπως φαίνονται: **Α' σειρά** (καθιστοί): Δημήτριος Ι. Αγγελής, Ιωάννης Εμμ. Λυερός, Κωνσταντίνος Π. Ματζάκος, Στυλιανός Ι. Βιτζηλαίος, Μιχαήλ Κ. Φραγκουλόπουλος, Μάρκος Ανδρ. Μπαρδής.

Β' σειρά: Δημήτριος Εμμ. Κορρές, Ιωάννης Μιχ. Βιτζηλαίος (Μπακιρογιάννης), Γεώργιος Στεφ. Βιτζηλαίος (Τσαλδάρης), Ιωάννης Εμμ. Κορρές (του Αντριάδομανώλη), Ιωάννης Γ. Μανδηλαράς (του Δασκάλου), Ελένη Εμμ. Κορρέ, Κωνσταντίνος Γ. Χωριανόπουλος (Παχυδοκωσταντής), Εμμανουήλ Ι. Κορρές (του Παρεντρογιάννη), Κωνσταντίνος Ι. Χωριανόπουλος (Πορδοκωσταντής).

Γ' σειρά: Νικόλαος Ι. Χατζόπουλος (Μουσουρουφονικόλας), Ανδρέας Αντ. Φιλίππουπολίτης (Φαβασαντώνης), Ευάγγελος Ι. Μουστάκας, Ιωάννης Ν. Λεβογιάννης, Ιωάννης Γ. Λεβογιάννης (Περάκης), Μάρκος Νικ. Μουστάκας, Δημήτριος Μάρκου Χωριανόπουλος (Πορδοδημήτρης), Εμμανουήλ Ν. Νικολάκης (του Αυγερινονικόλα), Στυλιανός Βασ. Κορρές (Δημητράροστέλιος), Νικόλαος Απ. Ρουφάνης.

Επιτυγχόντες στα ΑΕΙ-ΤΕΙ

- 1) **Παπαδόπουλος Ευάγγελος** του Γιάννη και της Ελισάβετ Χατζοπούλου (του Μητσοβασίλη): Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών.
- 2) **Αριάδνη Φιλίππουπολίτη** του Δημητρίου: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου.
- 3) **Μαρία Γερονικολοπούλου** του Γιάννη και της Σοφίας: Οικονομικό Παν/μίου Πάτρας.
- 4) **Μαρία Καρούση** του Γιάννη και της Σοφίας Χατζοπούλου του Μητσοβασίλη, ολοκλήρωσε με επιτυχία τις σπουδές της στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πειραιά, με τίτλο «Οργάνωση Διοίκησης

Επιχειρήσεων Management Τουρισμού».

- 5) **Κυριακή Μπαϊρακτάρη** του Αντωνίου: Νομική Πανεπιστημίου Κομοτηνής.
- 6) **Καλλιόπη Λιανή** του Παναγιώτη: Γαλλική Φιλολογία Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΕΥΧΕΣ

Να ευχηθούμε στον Πρόεδρο του Συλλόγου μας **Νίκο Χωριανόπουλο** ΚΑΛΟ ΠΤΥΧΙΟ από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, αφού φοιτά στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, στη θεματική ενότητα «Ελληνική Ιστορία» και σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό.

ΝΕΟΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Η **Αναστασία Φιλίππουπολίτη** του Αντωνίου, διδάκτωρ Μουσικών Σπουδών, διορίστηκε σε θέση Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), της βαθμίδας του Λέκτορα, στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικά και Μουσικακή Εκπαίδευση».

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΚΗΔΕΙΕΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ - ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΤΑΞΙΔΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΡΑΜΙΩΤΗ & ΥΙΟΥ
Ηρακλείου 28, Γαλάτσι
Τηλ. 210-2910582, 210-2131706, Κιν. 6977-416023
ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

Πωλείται παλιά οικία
στην Κωμιακή, στο κέντρο του χωριού, πετρόκτιστη, με αυλή, υπόγειο, ισόγειο. Έχει παροχές ΔΕΗ, ύδρευσης και αποχέτευσης.
Τηλέφωνα: 210-2281300, 6940-720292, 210-2231490

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΕΜΜ. ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ
ΕΥΛΙΝΑ ΔΑΠΕΔΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΛΙΝΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΚΑΛΕΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟΙΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΡΑΜΠΟΤΕ)
Τηλ. 210-2930976, Κιν. 6973-229564

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΣ
ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ - ΔΙΑΝΟΜΕΣ - ΓΕΡΑΝΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Τηλ. 210-2521880, Κιν. 6972-606624

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΣ
Επισκευές - Κατασκευές
Εμπόριο Μουσικών Οργάνων
Ανταλλακτικά - Αξεσουάρ
Καποδιστρίου 20, Γαλάτσι
Τηλ. 210-2135995, Κιν. 6937-808488

ΕΘΝΙΚΗ Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΚΑΤΣΑΡΙΔΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΗΝΙΟΧΟΥ 6, - 111 64 ΓΑΛΑΤΣΙ
ΤΗΛ. 210-2923170, 210-2922491 - FAX 210-2923170 - ΚΙΝ. 6976-787243
ΑΕΕΓΑ «ΕΘΝΙΚΗ» - ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
σπίτι στο χωριό.
Τηλ. 210-2447166
22850-63214
(Μαρία
του Φραγκουλιδοβασίλη)

Μια παλιά και σήμερα επίκαιρη αλλιότικη συνέντευξη

Ελεύθερη συζήτηση με Κωμιακίτες συνομήλικους του Συλλόγου

Κυριακή 8 Ιουλίου 2001. Συνάντηση στη Λέσχη του Συλλόγου. Παρά την αφόρητη ζέση, στη Λέσχη επικρατεί δροσιά... Κωμιακίτες. Απέναντί μας, για ελεύθερη συζήτηση, τρεις μεγάλοι στην ηλικία Κωμιακίτες, αλλά ακμαίοι πνευματικά και σωματικά. Μοναδικό σημάδι του χρόνου τα άσπρα μαλλιά. Ούτε τα δύσκολα παιδικά χρόνια, ούτε η σκληρή γεωργική ζωή, ούτε ο ξηνητεμός

και το μεροκάματο άφησαν ίχνη. Γελαστοί, χαρούμενοι, αισιόδοξοι. Περήφανοι για τις πολυμελείς φαμελιές τους, για παιδιά, εγγόνια, δισεγγόνα. Καμαρώνουν για τους τεχνίτες, επαγγελματίες, επιστήμονες απογόνους. Ικανοποιημένοι γιατί πέτυχαν στην αποστολή τους. Δημιούργησαν και διαιώνισαν. Απέναντί μας λοιπόν οι χωριανοί:

Δημήτριος Ιωάννου Αγγελής (Τσετσεδοδημήτρης), έτος γέννησης: 1912.

Δημήτριος Κωνσταντίνου Αλιμπερτής (Αλιμπερτοδημήτρης), έτος γέννησης: 1912.

Εμμανουήλ Ιωάννου Λιανής (Τρυφερομανώλης), έτος γέννησης: 1921.

Η συνάντηση ήταν συγκινητική: «Γεια σου, γείτονα... Ήντα κάνει η φαμελιά;... Μα συ, μωρέ, ήσπρισε!».

Αφού για λίγο είπαν τα αναμεταξύ τους, μπήκαμε στο θέμα:

–Θα θέλαμε να μας πείτε πώς θυμάστε το χωριό από τα παιδιά σας χρόνια; Πώς ήταν όπως το γνωρίσατε;

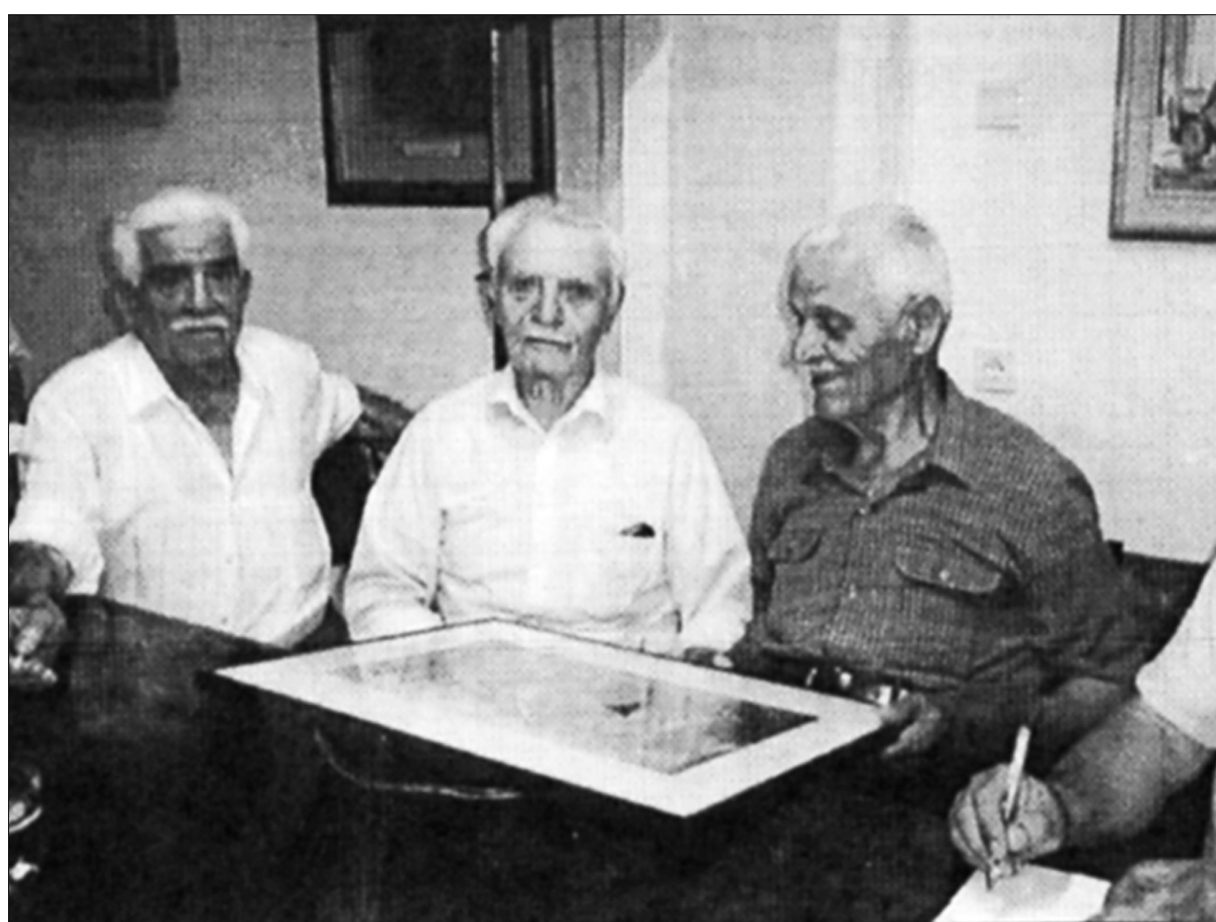
–Το χωριό ήταν μια πολιτεία. Είχε πολύ κόσμο. Είχε όλες τις υπηρεσίες. Συγκεκριμένα: Διατηρούσε τρεις παπάδες: τον παπα-Ιωάννη Χωριανόπουλο, τον παπα-Οικονόμο Μανωλά και τον παπα-Ιωάννη Φιλιππουπολίτη (Μπαφόπαπα). Οι παπάδες τότε ήταν άμισθοι. Για τα μυστήρια που τελούσαν αμείβονταν κύρια με σιτάρι. Υπήρχε αστυνομία. Οι χωροφύλακες τότε φορούσαν ακόμη βράκες. Ερχόταν και το απόσπασμα που είχε έδρα στη Χώρα. Υπήρχε ιατρείο. Θυμόμαστε τον αείμνηστο γιατρό Κωνσταντίνο Πιτταρά, που υπηρετήσε το χωριό για πολλά χρόνια. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '50 που πέθανε. Χρημάτισε και Πρόεδρος της Κοινότητας. Ήταν συμμαθητής με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Λειτουργούσε Δημοτικό Σχολείο. Δάσκαλος ήταν ο Γ. Μανδηλαράς, γαμπρός του γιατρού, που υπηρετήσε στο χωριό 42 χρόνια. Ήταν άνθρωπος σοφός και επιβλητικός. Το 1932 το σχολείο είχε πάνω από 350 παιδιά. Με την ευκαιρία: Έχουμε μια φωτογραφία μαθητών του Δημοτικού, στην οποία είναι και ο Μαστρομήτσος ο Αγγελής (1922-23)».

–Θα μας πείτε τους μαθητές; Ήταν όλοι;

–Τότε δεν ήταν υποχρεωτική η εκπαίδευση και κύρια για τις γυναίκες. Γι' αυτό στη φωτογραφία υπάρχουν μόνο μια θηλυκιά, η Ελένη Κορρεδομανώλη. Αλλά και τα αγόρια δεν ήταν όλα στη φωτογραφία. Όταν έγινε υποχρεωτική η εκπαίδευση για όλους, υπήρχαν περισσότεροι μαθητές.

–Άλλες υπηρεσίες υπήρχαν στο χωριό;

–Θυμόμαστε ότι ερχόταν Δικαστήριο και συνεδρίαζε στο καφενείο του Αλιμπερτοδικόλα. Υπήρχαν Συμβολαιογράφος και Υποθηκοφυλακείο. Τώρα τα αρχεία βρίσκονται στο Υποθηκοφυλακείο Τραγαίας. Υπήρχαν αγροφύλακες. Ήταν αιρετοί μέχρι το 1934. Εκλέγονταν από τους κατοίκους του χωριού με μάζεμα υπογραφών και πληρώνονταν από το χωριό. Η πληρωμή

Οι συνομήλικοι του Συλλόγου, από αριστερά, αείμνηστοι Τρυφερομανώλης, Τσετσεδοδημήτρης και Αλιμπερτοδημήτρης.

του αγροφύλακα από κάθε οικογενειάρχη ήταν ένας νάπος (δέκα οκάδες) σιτάρι και ένα λαίνο κρασί το χρόνο. Επίσης αιρετοί ήταν οι επίτροποι της εκκλησίας. Υπήρχε ο φοροεσπράχτορας. Έβγαιναν οι φόροι στη δημοπρασία και ερχόταν πλειοδότης να εισ πράξει τους φόρους, κύρια για τα ζωντανά. Ήταν ο λεγόμενος «κεφαλιάτικος φόρος». Για όσα ζώα είχε κάθε οικογένεια πλήρωνε φόρο, εκτός από ένα αρνί ή κατσίκι που θα έσφαζε το Πάσχα και για ένα γουρούνι που θα έσφαζε τα Χριστούγεννα ή την Αποκριά και προοριζόταν για την οικογένεια.

–Ποια επαγγέλματα υπήρχαν στο χωριό που γνωρίσατε;

–Εκτός από την γεωργία και κτηνοτροφία, που ήταν κύρια απασχόληση των χωριανών, υπήρχαν: τσαγκάρηδες για την κατασκευή και επιδιόρθωση παπουτσιών, μοδίστρες για το ράψιμο των ρούχων, μπουγιατζήδες (βαφείς που έβαφαν τις βράκες), σαμαριτζήδες (κατασκεύαζαν σαμάρια), κουρείς, μυλωνάδες (είχαν νερόμυλους και χειρόμυλους που άλεθαν το σιτάρι και έ-

παιρναν το αζαΐ, δηλαδή το 1/10 του αλεύρου σαν αμοιβή. Στην περιφέρεια της Κωμιακής υπήρχαν 13 νερόμυλοι στο Ρυάκα του Ροπιάτη και 1 στη Φανερωμένη), ρασοπατητάδες (συμμετείχαν στην κατασκευή των αναπλιών - κρεβατόρουχα), καθαροβεργοδέτες (κατασκεύαζαν καλάθια από βέργες και καλάμια), τσιμισκάδες (κατασκεύαζαν από βούρλα καλούπια για τυρί, τσιμισκία και τρεβόλια, καθώς και κερουλάδες, δηλαδή πλεκτό που παίρναν τις βρασμένες κηρύθρες), τσικαλάδες (κατασκευαστές από πηλό κάθε είδους οικιακής χρήσης), μαραγκοί (επιπλοποιοί), καλαϊτζήδες (γανωτζήδες), καπνιπώλες (πωλούσαν καπνό και τσιγάρα και ήταν συνήθως ανάπηροι πολέμου), φουρνάρισσες (είχαν τον φούρνο, διέθεταν προσωπική εργασία και το νερό και ως αμοιβή έπαιρναν το φουρνιάτικο, δηλαδή ένα ψωμί για κάθε φούρνιασμα), σιδηρουργοί (κατασκεύαζαν κύρια γεωργικά εργαλεία και η αμοιβή ήταν σε γεωργικά προϊόντα).

Επίσης αναφέρθηκαν στην καλιέργεια και κατεργασία του λιναριού, που είναι τόσο πολύπλοκη και κοπιαστική, που δικαιολογεί τη λαϊκή ρήση για τα βάσανα του λιναριού.

Δεν παρέλειψαν, τέλος, να αναφερθούν σε μορφές συνεργασίας, όπως ήταν τα αλιβούδια, όπου συνήθως όσοι είχαν γειτονικά κτήματα αλληλοβοηθούσαν.

Στο σημείο αυτό ο Τσετσεδοδημήτρης διευκρίνισε ότι δεν είχε συγκεκριμένη ταρίφα για πληρωμή, αλλά άφηνε τον κάθε χωριανό κατά τη διάθεσή του.

Τον ρωτήσαμε ποιος χωριανός

κό, που είναι στην επικαιρότητα αυτές τις μέρες, μας απασχόλησε εμάς από τότε και, δόξα σοι ο Θεός, το... λύσαμε με δουλειά και αγώνα. Εμείς τα καταφέραμε, μα ανησυχούμε για σας.

Μετά το ασφαλιστικό η κουβέντα ήρθε στις εκλογές, που θυμούνται προπολεμικά. Πώς γινόταν η ψηφοφορία, ποια ήταν τα κόμματα και οι κομματάρχες...

–Εμείς δεν προλάβαμε να ψηφίσουμε με τα μαύρα και τα άσπρα σφαιρίδια, αλλά θυμόμαστε την κάλη που στήνανε στο σκολειό. Έμοιαζε με το καπάκι σωλήνα του χαρανιού, όπου βάνανε μέσα το χέρι για να μη φαίνεται και ρίχνανε το μπαλάκι στη μια ή στην άλλη μεριά, ενώ στον πάτο είχανε βάλει κάποιο ύφασμα για να μην ακούγεται ο μεταλλικός κρότος (παίζανε επίσης με τα μπαλάκια αυτά, που προφανώς τα πετούσαν μετά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων).

Ακόμα αναφέρθηκαν στο Λαϊκό Κόμμα, που στο χωριό το εκπροσωπούσε ο Κοροδογιάννης, και στο Βενιζελικό που εκπροσωπούσε ο γιατρός Πιτταράς.

Στο χωριό υπήρχε πάντα έντονη κομματικοποίηση και ποτέ δε λείψανε οι φανατισμοί, οι προστριβές και οι συγκρούσεις. Οι κερδισμένοι πάντα γλεντούσαν τα επινίκια με φαγοπότι και βιολιά.

Έτσι φτάσαμε στο τέλος της κουβέντας μας, ρωτώντας πώς γλεντούσαν εκείνη την εποχή και πώς ξεχώριζαν οι σκόλες από τις καθημερινές μέρες.

–Τα βιολιά ερχινούσανε με το σκόλασμα το' εκκλησίας. Άντρες και γυναίκες γλεντούσανε κι εχθρεύανε μαζί, αλλά με τον περιορισμό για τις γυναίκες, που με τη δύση του ήλιου έπρεπε να αποσυρθούν στα σπίτια τους. Το σύνθημα να φύγουν οι γυναίκες το δίνανε οι... φεμιστίστες πρόγονοί μας με ένα σφύριγμα, ενώ εκείνοι συνέχιζαν να γλεντούν μόνοι τους, χορεύοντας τους καθαρά αντρικούς χορούς, το Βιτζηλαιαδίστικο, το Νικηντρέ και τη Βαρβάρα. Δεν ήταν μόνο τα γλέντια και τα φαγοπότια που ξεχώριζαν τις καθημερινές από τις σκόλες. Ακόμα και τα πρωτόγονα μέσα φωτισμού, οι λύχνοι και οι λάμπες, έπαιζαν το ρόλο τους. Όλο την εβδομάδα ενάβγανε τα λαδολύχναρα κι περιμένανε το Σάββατο μετά το 'σπερνό ν' ανάφουνε την λάμπα του πετρελαίου, όπως και σε κάθε γιορτή και σκόλη.

Αυτά μας είπαν και άλλα... που δεν γράφονται εδώ, πιπεράτες ιστορίες και καλαμπούρια...

(Αναδημοσίευση από το φύλλο 3 της εφημερίδας μας, Ιουλίου-Αυγούστου 2001)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΧΩΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΛΑΧΟΕΡΓΗΣ

ΝΑΞΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΜΕ ΓΕΡΑΝΟ

ΓΑΛΑΤΣΙ: ΝΑΞΟΥ 21

ΤΗΛ. 210-2933023 - ΚΙΝ. 6977-437183

ΚΩΜΙΑΚΗ ΝΑΞΟΥ, ΤΗΛ. 22850-52217

ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓ. ΧΩΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τηλ. 210-2018686, Κιν. 6942-990861